

NSG Morison

Independent Member of Morison International

ZNALECKÝ POSUDEK

450-10/2017

Mostecká uhelná a.s.

Posouzení nevýhodnosti operace Portoinvest - EERL a další aspekty tvrzeného nesplacení závazků Portoinvest, jak uvedeno v Usnesení Policie České republiky ČTS: OKFK-52-564/TČ-2008-11 o zahájení trestního stíhání z trestného činu zneužití informace a postavení v obchodním styku dle §255 odst. 2,4 trestního zákoníku. Znalecký posudek byl zpracován v souvislosti s platným zněním §89 odst. 2 a §110a trestního řádu.

NSG Morison znalecký ústav s.r.o.

Společnost zapsána v obchodním rejstříku vedeném
Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 164462,

IČ 246 64 651 DIČ CZ 699 000 888

Jakubská 2, 110 00 Praha 1, Česká republika

T +420 224 800 930 F +420 224 810 360

E info@nsgmorison.cz

www.nsgmorison.cz

Téma: Posouzení nevýhodnosti operace Portoinvest - EERL a další aspekty tvrzeného nesplacení závazků Portoinvest, jak uvedeno v Usnesení Policie České republiky ČTS: OKFK-52-564/TČ-2008-11 o zahájení trestního stíhání z trestného činu zneužití informace a postavení v obchodním styku dle §255 odst. 2,4 trestního zákoníku. Znalecký posudek byl zpracován v souvislosti s platným zněním §89 odst. 2 a §110a trestního řádu.

Číslo posudku: 450-10/2017

Objednatel: JUDr. Mgr. Bohdan Žáček
Rytířská 16
110 00 Praha 1

Zpracovatel: NSG Morison znalecký ústav s.r.o.
Jakubská 647/2, Praha 1
IČ: 246 64 651
Tel.: + 420 224 800 930
nsgmorison@nsgmorison.cz
www.nsgmorison.cz

NSG Morison advokátní kancelář s.r.o.
Jakubská 647/2, Staré Město, 110 00 Praha 1
IČ: 261 32 206
Tel.: + 420 224 800 930
nsgmorison@nsgmorison.cz
www.nsgmorison.cz

Počet výtisků: 5 výtisků

V Praze dne 2. března 2017

Obsah

1	Úvod.....	4
1.1	Účel a předmět posouzení	4
1.2	Obecné předpoklady a omezující podmínky ocenění	4
1.3	Pojmy a zkratky	5
1.4	Podkladové materiály	6
2	Posouzení znalce a odpověď na zadané úkoly.....	8
2.1	Charakteristika a vývoj společnosti MUS	8
2.1.1	Charakteristika a vývoj společnosti MUS v období 1993 - 2003	8
2.1.2	Vývoj společnosti MUS 2003 – současnost	10
2.2	Posouzení nevýhodnosti transakce Portoinvest – EERL.....	12
2.2.1	Charakteristika „nevýhodnosti“ transakce Portoinvest – EERL	12
2.2.2	Posouzení transakce Portoinvest – EERL z hlediska nevýhodnosti investice do akcií typu „A“ společnosti EERL.....	14
2.2.3	Posouzení ekonomické nevýhodnosti transakce Portoinvest - EERL.....	14
2.2.4	Posouzení započtení pohledávky Portoinvest vzhledem k MUS.....	24
2.2.5	Posouzení dopadu transakce Portoinvest – EERL na hospodaření společnosti MUS v období 1999 – 2003	35
3	Závěr	40
4	Znalecká doložka.....	41

1 Úvod

1.1 Účel a předmět posouzení

Předmětem tohoto znaleckého posudku je posouzení nevýhodnosti operace Portoinvest - EERL a další aspekty tvrzeného nesplacení závazků Portoinvest, jak uvedeno v Usnesení Policie České republiky ČTS: OKFK-52-564/TČ-2008-11 o zahájení trestního stíhání z trestného činu zneužití informace a postavení v obchodním styku dle §255 odst. 2,4 trestního zákoníku. Znalecký posudek byl zpracován v souvislosti s platným zněním §89 odst. 2 a §110a trestního řádu. Posouzení tohoto problému zahrnuje dílčí znalecké úkoly:

- Posouzení transakce Portoinvest – EERL z hlediska nevýhodnosti investice do akcií typu „A“ společnosti EERL
- Posouzení potenciální škody či jiného úkoru vzniklé společností Portoinvest a MUS
- Posouzení správnosti započtení pohledávky vzniklé díky transakci Portoinvest – EERL, které by mělo vést k splacení investovaných prostředků, včetně posouzení případné škody či jiného úkoru
- Posouzení dopadu transakce Portoinvest – EERL na hospodaření společnosti MUS v období 1999 – 2003

1.2 Obecné předpoklady a omezující podmínky ocenění

Tento znalecký posudek byl vypracován v souladu s následujícími obecnými předpoklady a omezujícími podmínkami:

- Znalecký posudek byl zpracován na základě podmínek, které byly známy v době jeho provádění resp. k datu posouzení, za případné změny v tržních, právních a ekonomických podmínkách po předání znaleckého posudku nebude převzata žádná odpovědnost.
- Při posouzení byly respektovány právní předpisy platné v době zpracování.
- S ohledem na rozsah shromážděných informací a dokumentů nejsou všechny podkladové materiály uvedeny v přílohách tohoto znaleckého posudku. Veškeré podklady jsou dostupné v archivech vedených zpracovatelem.
- Zpracovatel nemá žádné současné ani budoucí zájmy na majetku, který je předmětem posouzení. Výše odměny za zpracování znaleckého posudku nezávisí na závěrech uvedených v znaleckém posudku.

1.3 Pojmy a zkratky

Usnesení	Usnesení o zahájení TS ČTS: OKFK- 52 - 564 /TČ-2008-11 ze dne 19.6.2012
MUS	Mostecká uhelná společnost a.s., IČ 49101463, se sídlem Most , V. Řezáče 315, PSČ 434 67
MUS, p.n.	Mostecká uhelná společnost, a.s., právní nástupce, IČ 25428799 se sídlem V. Řezáče 315, Most, PSČ 434 67
Ležáky	LEŽÁKY a.s., IČ 25428799, se sídlem Most. V. Řezáče 315
Appian Group	APPIAN GROUP PLC. se sídlem 37 Lombard Sircet, London EC3V 9BQ, zapsané v Companies House pod č. 4475462
Appian-Energy	Appian-Energy AG, se sídlem Vorstadt 32. ZG-6304 Zug, Švýcarsko
Portoinvest	Portoinvest Establishment, se sídlem Zollstrasse 9, FL-9490 Vaduz
Compinvest	Compinvest Establishment, reg. č. H.1029/47 se sídlem ve Vaduzu, Lichtenštejnsko
Investenergy	Investenergy SA, se sídlem Fribourg, Boulevard de Pérolles 55, Švýcarská konfederace
Synergo Suisse CZ	Synergo Suisse CZ a.s., IČ 251 34 353, se sídlem Praha 1, Všešrdova 2, PSČ 11000
EERL	European Energy and Resources Ltd., reg. č. 095073C, se sídlem na Ostrově Man, Spojené království
ObčZ	Občanský zákoník
ObchZ	Obchodní zákoník
PČR	Policie České republiky
Hlavní akcionář	majitel akcií, jejichž jmenovitá hodnota přesahuje 90 % základního kapitálu
Menšinový akcionář	ostatní akcionáři (tedy mimo Hlavní akcionáře)
Transakce Portoinvest – EERL	Celé restrukturalizační a investiční schéma, které je předmětem Usnesení o zahájení TS ČTS: OKFK- 52 - 564 /TČ-2008-11 ze dne 19.6.2012. Jeho hlavní pilíře jsou: <ul style="list-style-type: none">• založení společnosti Portoinvest společností MUS za účelem investice do aktiv a jejich správy se zaměřením na energetický trh,

- investice společnosti Portoinvest do podílů ve společnosti EERL (akcií typu „A“) v hodnotě 145.775.800 USD.

1.4 Podkladové materiály

Pro potřeby zpracování znaleckého posudku byla použita následující dokumentace :

Finanční a účetní materiály

- Auditorská zpráva společnosti MUS zpracovaná KPMG Česká republika Audit, spol. s r.o. za rok 1999, 2000, 2001, 2002
- Auditorská zpráva společnosti MUS zpracovaná KPMG Česká republika Audit, spol. s r.o. k 30.9.2003 (mezitímní účetní závěrka)
- Auditorská zpráva společnosti LEŽÁKY a.s. zpracovaná KPMG Česká republika Audit, spol. s r.o. k 1.1.2003
- Roční účetní závěrka MUS za rok 1999, 2000, 2001, 2002
- Mezitímní účetní závěrka MUS k 30.9.2003
- Zpráva o převodu jmění Mostecké uhelné společnosti, a.s. na hlavního akcionáře
- Kopie Ocenění portfolia (akcií třídy A o celkové jmenovité hodnotě 39.700.000 USD) společnosti Compinvest k datu 30.9.1999 ze dne 29. října 1999
- Výpisy z OR společností MUS, Ležáky + jejich právních nástupců, společností Investenergy, Synergo Suisse, Portoinvest, EERL, APPIAN Group, APPIAN Energy
- Další obsah trestního spisu č.j. NCOZ-2/TČ-2016-412101 (2 VZV 1/2012) – účetní, finanční a právní doklady MUS, Ležáky + jejich právních nástupců, dále společností Investenergy, Synergo Suisse, Portoinvest, EERL, APPIAN Group, APPIAN Energy ...

Znalecké posudky a ostatní dokumentace

- Znalecké posudky Markéty Hlavicové z 21.8.2003 a 2.11.2003
- Znalecký posudek společnosti Ostravské znalecké a.s. znalecký ústav ze dne 22.10.2009
- Usnesení o zahájení TS ČTS: OKFK- 52 - 564 /TČ-2008-11 ze dne 19.6.2012
- Usnesení o zahájení TS ČTS: OKFK- 52 - 921 /TČ-2008-11 ze dne 8.11.2012
- Další obsah trestního spisu č.j. NCOZ-2/TČ-2016-412101 (2 VZV 1/2012)

Zákony a legislativní materiály

- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v příslušném znění
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v příslušném znění
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v příslušném znění
- Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, v příslušném znění
- Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník, v příslušném znění

- Zákon č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, v příslušném znění
- příslušné podzákoné předpisy
- Jana Skálová / Pěva Čouková; Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti, Nakl. ASPI, a.s., 2008
- Eliáš, K. Občanský zákoník, 2. svazek § 488-880, Komentář, Praha: Linde, 2008
- Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. et al. Občanský zákoník II. § 460-880. Komentář, Praha: C, H, Beck, 2008
- Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. et al., Obchodní zákoník, Komentář, 12. vyd., Praha; C. H. Beck, 2009

Vybrané veřejné informace a zdroje:

- www.justice.cz – výpis z obchodního rejstříku, sbírka listin
- www.epravo.cz – internetové stránky serveru Epravo.cz
- www.czso.cz – internetové stránky Českého statistického úřadu
- www.mfcr.cz – internetové stránky Ministerstva financí ČR, Makro predikce MFČR
- www.cnb.cz – internetové stránky České národní banky
- www.mpo.cz – internetové stránky Ministerstva průmyslu a obchodu
- www.patria.cz – finanční zpravodajství společnosti Patria Online, a.s.

2 Posouzení znalce a odpověď na zadané úkoly

2.1 Charakteristika a vývoj společnosti MUS

2.1.1 Charakteristika a vývoj společnosti MUS v období 1993 - 2003

Mostecká uhelná společnost, a.s. (IČ 491 01 463) vznikla na základě zakladatelské listiny Fondu národního majetku (FNM) ČR, NZ 108/1993 dne 1.11.1993 v návaznosti na privatizační projekt **státních podniků Doly a úpravny uhlí Komořany, Doly Hlubina Litvínov a Doly Ležáky Most**. Privatizační projekt byl schválen usnesením vlády ČR a je veden pod č. 22 755. Vzhledem k neprůkaznosti vlastnictví státu k části majetku, byla 30.6.1993 provedena „Aktualizace privatizačního projektu č. 22 755 (2 svazky) upravující použití majetku. Do privatizačního projektu nebyl zahrnut, vzhledem k nedořešeným restitučním nárokům a chybějící kolaudační dokumentaci, nemovitý majetek státu v pořizovací ceně 1 499 mil. Kč, resp. v zůstatkové hodnotě 899 mil. Kč. Tento majetek ponechaný ve správě zbytkových státních podniků, tvořily budovy a stavby v pořizovací ceně 1 216 mil. Kč, resp. v zůstatkové hodnotě 616 mil. Kč a pozemky v ceně 283 mil. Kč. Ve schváleném privatizačním projektu byl stanoven úkol odstranit zmíněné zákonné překážky a dokončit privatizaci v termínu do konce roku 1994, který však nebyl dodržen. K nedodržení uvedeného termínu došlo ze dvou hlavních důvodů:

- Centrální úřady, instituce a zbytkové státní podniky nerespektovaly schválené zásady privatizačního projektu a postupovaly nikoli cestou vypracování a schvalování předem dohodnutého počtu potřebných dodatků k původnímu privatizačnímu projektu, ale zdlouhavější cestou zpracovávání a schvalování samostatných dílčích privatizačních projektů, kterými došlo někdy i k modifikaci původního rozhodnutí.
- Akciová společnost, která se právem domáhala dodatečného doplnění rezervního fondu do výše stanovené zakladatelskou listinou FNM ČR, v zájmu tohoto doplnění, odsouvala realizaci přijatých rozhodnutí o vkladech nemovitého majetku do základního jmění podle dílčích privatizačních projektů.

Základní jmění činilo 8 835 898 000,-Kč (cena hmotného a dalšího majetku bývalých s.p. uvedeného v zakladatelské listině, jeho ocenění je uvedeno v privatizačním projektu). Toto základní jmění společnosti bylo rozděleno:

- na 7 068 718 akcií na majitele po 1 000,- Kč jmenovité hodnoty
- na 1 767 180 akcií na jméno (z toho je 265 078 zaměstnaneckých akcií) po 1 000,- Kč jmenovité hodnoty

Jediným zakladatelem byl Fond národního majetku ČR. Původní rozdělení akcií bylo následující:

- 42 % investiční kupóny (II. vlna)
- 3 % RIF (Restituční investiční fond)
- 34 % dočasné držení FNM ČR
- 18 % bezúplatné převody na města a obce
- 3% zaměstnanecké akcie

Stát tak prostřednictvím Fondu národního majetku ČR (FNM) byl v tomto období minoritním akcionářem Mostecké uhelné společnosti a.s. s podílem 46,3 % akcií, na rozdíl od ostatních těžebních hnědohuhelných společností, kde měl majoritní postavení (podíl FNM v SD a.s. 55,38 %

akcií, podíl FNM v SU a.s. 50,01 % akcií) a to si udržoval až do poloviny roku 2003. Usnesením vlády ČR č. 770 ze dne 30.7.2003 byl pak schválen prodej majetkového podílu státu (v držení FNM) ve společnostech Severočeské doly a.s. a Sokolovská uhelná a.s.

V dubnu roku 1998 vstoupila americká investiční skupina Appian Group do České republiky prostřednictvím akvizice kontrolního podílu v Mostecké uhelné společnosti, a.s. ve výši 49,98 % akcií. Tuto investiční skupinu zastupuje INVESTENERGY SA (Švýcarsko), jejíž dceřiné společnosti Synergo Suisse CZ, a.s. se podařilo koncentrovat zmíněný podíl akcií MUS.

V prvním čtvrtletí roku 1999 se tyto společnosti obrátily na MF ČR a MPO ČR s nabídkou na přímé odkoupení podílu FNM ČR ve společnosti MUS, a.s., který byl v té době ve výši 46,29 % akcií (tj. 4 089 763 kusů kmenových akcií na majitele v zaknihované podobě o nominální hodnotě 1 000 Kč/1 akcii) a za tento podíl byla nabídnuta cena 650 mil. Kč. Na počátku června 1999 dokoupil tento významný akcionář na trhu další akcie a jeho celkový podíl na základním jmění MUS, a.s. se zvýšil na 50,026 %.

Při této fázi privatizace MUS existovaly ze strany orgánů státní správy dva návrhy na způsob prodeje majetkového podílu státu:

- FNM a MPO ČR navrhovaly přímý prodej předem určenému nabyvateli za smluvní cenu,
- MF ČR souhlasilo s privatizací celého akciového podílu FNM ČR, avšak nedoporučovalo přímý prodej akcií, ale jednokriteriální veřejnou soutěž na prodej daných akcií nebo jejich privatizaci metodou veřejné nabídky.

Vláda ČR pak usnesením č. 819 ze dne 28.7.1999 ke způsobu privatizace MUS schválila prodej 46,29 % akcií, tj. 4 089 763 ks akcií o nominální hodnotě 1 000 Kč/1 akcii, metodou přímého prodeje předem určenému vlastníkovi. Dohodnutá kupní cena činila 650 mil. Kč. Nabyvatelem se stala společnost INVESTENERGY SA, Boulevard de Pérolles 55, 1705 Fribourg, Švýcarsko. V roce 1999 tak vzrostl majetkový podíl skupiny Appian Group ve společnosti MUS na 96,69 % akcií.

Již od vzniku akciové společnosti v roce 1993 se management potýkal s různými negativními vlivy, které s sebou přinášel v té době překotný hospodářský i politický vývoj v ČR. V prvé řadě se jednalo o výrazný pokles odbytu uhlí v důsledku snižování průmyslové výroby. Podíl společnosti MUS na celkovém trhu s hnědým uhlím ke konci roku 1998 byl 36,48 %, na trhu s tříděným uhlím pak 47,27 %. Význam společnosti na trhu prudce klesl v porovnání s předchozím obdobím. Pokles těžby hnědého uhlí však neprobíhal u uhelných společností rovnoměrně. V roce 1999 došlo u společnosti MUS k poklesu těžby o 60 % oproti roku 1990, u společnosti Sokolovská uhelná a.s. o 58 % a u Severočeských dolů a.s. jen o 12 %. V roce 1999 nastaly vážné odbytové problémy společnosti, kdy ČEZ a.s. jako hlavní odběratel odebral místo smluvně předpokládaných 9,5 mil. tun uhlí jen 5,3 mil. tun. Uhlí ze společnosti MUS začalo být v elektrárnách ČEZ a.s. nahrazováno dodávkami ze společností SD a.s. a SU a.s. To způsobilo propad tržeb a ve svém důsledku záporný hospodářský výsledek společnosti. Na základě stížnosti MUS a.s. vymezil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) relevantní trh, určil postavení ČEZ a.s. jako dominantní ve vztahu k MUS, a.s. a stanovil ČEZ a.s. pokutu za zneužití dominantního postavení.

Ve snaze o zajištění existence společnosti a jejího postavení v tržních podmínkách hnědouhelného hornictví ČR byla soukromými vlastníky realizována celá řada technicko-organizačních a ekonomických opatření, aby byla zajištěna základní efektivita společnosti. Tato opatření směřovala zejména do oblasti optimalizace počtu zaměstnanců a dále do realizace útlumového programu nerentabilních provozů těžby až po její ukončení (závod Kohinoor, lom Ležáky). Zatímco v roce 1994 zaměstnávala Mostecká uhelná společnost, a.s. 12 835

zaměstnanců v dělnických profesích a 2 145 techniků, v roce 2003 to bylo již jen 3 670 dělníků a 997 techniků.

V roce 2000 pak predikovalo MPO další pokles poptávky po hnědém uhlí ve výši 10-12 mil. tun (snížení celkové roční těžby hnědého uhlí v ČR na cca 35 mil. tun) jako důsledek uvedení jaderné elektrárny Temelín do provozu předpokládané v roce 2003. Tento, z pohledu hnědouhelného hornictví, negativní vývoj předpokládal i související ztrátu pracovních příležitostí v hornictví na úrovni cca 5 800 pracovních míst .

Mezi další faktory, které negativně ovlivňovaly chod společnosti, je možno zařadit intenzivní a masivní plynofikaci domácností a obcí pro výrobu tepla, která byla podporována vládou a která ve svém důsledku znamenala výrazný odklon malospotřebitelů od hnědého uhlí. Další nepříznivý vliv měla realizace probíhajících finančně náročných rekultivací a v neposlední řadě i krize bankovního sektoru v ČR.

2.1.2 Vývoj společnosti MUS 2003 – současnost

Dne 17.6.2003 rozhodla valná hromada Mostecké uhelné společnosti, a.s. (IČ 49101463) o zrušení společnosti bez likvidace s převodem jejího jmění na hlavního akcionáře, kterým byla společnost LEŽÁKY a.s. (IČ 25428799). Současně schválila smlouvu o převzetí jmění hlavním akcionářem. Téhož dne rozhodl jediný akcionář v působnosti valné hromady o tom, že souhlasí s převzetím jmění Mostecké uhelné společnosti, a.s. (tj. soubor veškerého majetku - věci, pohledávky a jiná práva a penězi ocenitelné hodnoty a závazky včetně práv a povinností z pracovně právních vztahů) a schvaluje Smlouvu o převzetí jmění hlavním akcionářem. V souvislosti s tím a v souladu s ust. § 220p odst. 8 obchodního zákoníku rozhodl jediný akcionář také o převzetí obchodní firmy zanikající společnosti, tzn. že se původní obchodní firma LEŽÁKY a.s. mění na Mostecká uhelná společnost, a.s., právní nástupce. Návazně rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem svým usnesením ze dne 8.8.2003 o tom, že se Mostecká uhelná společnost, a.s. (IČ 49101463) vymazává z obchodního rejstříku a že její jmění přešlo na hlavního akcionáře, jehož obchodní firma se mění na Mostecká uhelná společnost, a.s., právní nástupce. Toto usnesení nabylo právní moci dnem 20.8.2003.

Na základě žádosti společnosti o převidování stanovených dobývacích prostorů rozhodl OBÚ Most o jejich zaevidování na MUS, a.s., právní nástupce ke dni 20.8.2003. Dále na základě žádosti společnosti ze dne 25.8.2003 zn. SZL/281/03 a SZL/280/03 vydal OBÚ Most dne 1.9.2003 „Oprávnění k hornické činnosti“ „Oprávnění k činnosti prováděné hornickým způsobem“ v souladu se zákonem č. 206/2002 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 61/1988 Sb. o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě.

K datu 16.2.2004 je jediným akcionářem společnosti MUS, právní nástupce firma Appian Energy PLC, Londýn EC3V 9BQ. Tato skutečnost nemá žádný vliv na báňská oprávnění Mostecké uhelné společnosti, a.s., právní nástupce.

Vývoj akcionářské struktury MUS a.s. byl v letech 2001-2005 následující:

- **Investenergy SA**, se sídlem Fribourg, Boulevard de Pérolles 55, Švýcarská konfederace od 31.12. 1999 do 31.12. 2002
- **Ležáky a.s., IČ: 25428799**, se sídlem Most. V. Řezáče 315, PSČ 434 67, od 1.1. 2003 do 17.6.2003
- **Appian-Energy AG reg. číslo: CH-170.3.025.883-5** se sídlem: Vorstadt, 32, 6304 Zug od 17. 6. 2003 do 19. 8. 2003

- **APIAN GROUP PLC** 37 Lombard Street, London EC3V 9BQ od 19. 8. 2003 do 16. 2. 2004
- **APIAN ENERGY PLC** Second Floor, 37 Lombard Street London EC3V 9BQ od 16. 2. 2004 do 27. 5. 2005
- **Severočeská uhelná a.s., IČ: 27261824**, se sídlem Most, V. Řezáče 315, PSČ 434 67 od 27. 5. 2005 do 4. 7. 2005

Mostecká uhelná společnost, a.s., právní nástupce (zapsána do OR 20.8.2003, dříve Ležáky a.s.) byla vymazána z obchodního rejstříku Krajského soudu v Ústí nad Labem (28.12.2004) ke dni nabytí právní moci usnesením soudu o povolení zápisu převodu jmění dle ust. § 28a odst. 2,5 obchodního zákoníku z důvodu převodu jmění na jediného akcionáře - společnost **Severočeská uhelná a.s.** se sídlem v Mostě, V. Řezáče 315, PSČ 434 67 (IČ 27261824, datum zápisu do OR 28.12. 2004), na základě rozhodnutí jediného akcionáře Mostecké uhelné společnosti, a.s., právní nástupce v působnosti valné hromady, ze dne 27.5. 2005 o zrušení společnosti bez likvidace s převodem jmění na jediného akcionáře. Severočeská uhelná a.s. se v roce 2005 přejmenovala na Mostecká uhelná a.s. a v roce 2008 na Czech Coal a.s.

Mostecká uhelná a.s. (zapsaná do obchodního rejstříku dne 4.7. 2005, dříve Severočeská uhelná a.s.) byla na základě rozhodnutí valné hromady společnosti konané 18.9. 2008 rozdělena odštěpením se založením nových nástupnických společností **Litvínovská uhelná , a.s.** (IČ 286 77 286) se sídlem Most, V. Řezáče 315, PSČ 434 67 a **Vršanská uhelná, a.s.** (IČ 286 78 010) se sídlem Most, V. Řezáče 315, PSČ 434 67; o této skutečnosti byl sepsán notářský zápis Mgr. Ludmilou Polívkovou, notářkou v Mostě NZ 259/2008, N 292/2008.

Společnost Czech Coal Services, a.s. (IČ 272 61 824, dříve Severočeská uhelná a.s.) se sídlem Most, V. Řezáče 315, PSČ 434 67, byla na základě rozhodnutí mimořádné valné hromady společnosti konané dne 14.6.2010 rozdělena odštěpením kombinací rozdělení odštěpením se vznikem jedné nové obchodní společnosti **Coal Services, a.s.** (IČ 287 27 932), se sídlem Most, V. Řezáče 315, PSČ 434 67, a rozdělení odštěpením sloučením se společností Czech Coal, a.s. (IČ 257 64 284), se sídlem Most, V. Řezáče 315, PSČ 434 67. O těchto skutečnostech byly sepsány notářské zápisy NZ 273/2010, N 298/2010 a NZ 274/2010, N 299/2010 a to jménem JUDr. Svatopluka Procházky, notáře se sídlem v Praze. Společnost Czech Coal převzala jednu odštěpovanou část jmění rozdělované společnosti Czech Coal Services a.s. uvedenou v projektu rozdělení.

Rozdělení původního kapitálu – 500.000.000,- Kč:

- Czech Coal Services, a.s. - základní kapitál - 15 000 000,- Kč
- Czech Coal, a.s - základní kapitál - 300 000 000,- Kč
- Coal Services, a.s. - základní kapitál – 185.000.000,- Kč

2.2 Posouzení nevýhodnosti transakce Portoinvest – EERL

V usnesení o zahájení TS ČTS: OKFK- 52 - 564 /TČ-2008-11 na straně 3 je uvedeno :

„Za účelem realizace tohoto plánu Ing. Antonín Koláček a Luboš Měkota s Ing. Jiřím Divišem iniciovali uzavření níže uvedených smluv o investování celkem 145.775.800 USD ze společnosti Portoinvest (tedy převážné většiny majetku této společnosti) do společnosti EERL, kdy investice byla realizována nákupy podílů ve společnosti EERL (akcií typu „A“), přičemž tyto akcie neumožňovaly žádným způsobem podílet se na řízení společnosti EERL. Tato operace tak byla pro společnost Portoinvest jednoznačně nevýhodná, neboť jejím důvodem bylo pouze přisvojení si těchto finančních prostředků s cílem následně s nimi nakládat dle pokynů obviněných, kdy jich bylo užito ke skoupení akcií společnosti MUS ve prospěch obviněných a ve prospěch dalších soukromých aktivit obviněných. Dluh vzniklý z těchto níže uvedených nevýhodných smluv o investování nebyl ze strany EERL společností Portoinvest nikdy splacen a vyvedení těchto finančních prostředků a existence dluhu byla v následujících letech, nejpozději však do 26.10.2006, zastřena snížením základního kapitálu společnosti Portoinvest a dalšími účelovými operacemi (tj. bez ekonomického významu) v rámci přeměn společnosti MUS a dalších obchodních společností, které obvinění ovládali, kdy dluhy zanikly vzájemnými zápočty závazků těchto společností a dalšími účetními operacemi.“

Na základě tohoto obvinění PČR posuzujeme nevýhodnost transakce Portoinvest –EERL, která je výše popsána v Usnesení, přičemž se zaměřujeme na:

- Posouzení transakce Portoinvest – EERL z hlediska nevýhodnosti investice do akcií typu „A“ společnosti EERL
- Posouzení potenciální škody (ztráty) či jiného úkoru vzniklé společnosti Portoinvest a potažmo společnosti MUS
- Správnost započtení pohledávky vzniklé díky transakci Portoinvest – EERL, které by mělo vést k splacení investovaných prostředků
- Dopad transakce Portoinvest – EERL na hospodaření společnosti MUS v období 1999 – 2003

2.2.1 Charakteristika „nevýhodnosti“ transakce Portoinvest – EERL

Dle výše zmíněného Usnesení měla být transakce Portoinvest – EERL nevýhodná z následujících důvodů:

- Z titulu investice do nákupu podílů ve společnosti EERL (akcií typu „A“), tedy podílů s omezenými možnostmi podílení se na řízení společnosti
- Z titulu vzniku ekonomické ztráty (škody) společnosti Portoinvest a potažmo MUS
- Z titulu snížení základního kapitálu společnosti Portoinvest a dalších operací
- Z titulu vzniku dluhu, jenž měl vzniknout investováním do společnosti EERL a který neměl být nikdy splacen

Jedním z pojmových znaků trestného činu uvedeného ve výše citovaném usnesení o zahájení trestného stíhání je tzv. **úkor**, tj. pro trestnost se musí jednat o jednání **"na úkor jednoho nebo více podnikatelů nebo jejich podniků"** (cit. z § 255 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v současném znění). Tento úkor měl vzniknout v rámci transakce Portoinvest – EERL.

V tomto znaleckém posudku se budeme vyjadřovat k vyčíslení ztrát jako podkladu pro následné prokázání úkoru. Vzhledem k tomu, že máme z hlediska ztrátovosti pro společnost Portoinvest

posoudit finanční transakce, které měly povahu investic do podkladových aktiv, budeme se v posudku zabývat všemi druhy případné ztráty z investic do podkladových aktiv. Tyto ztráty lze v principu rozlišit na:

- ztráty účetní - zjednodušeně jde o záporné rozdíly mezi cenou realizační (případně tržní hodnotou či investiční hodnotou) podkladového aktiva a jeho pořizovací cenou,
- ztráty ekonomické - jde o záporné rozdíly mezi skutečnou efektivní realizační cenou (případně tržní či investiční hodnotou) podkladového aktiva a důvodně očekávatelnou cenou realizační (případně tržní či investiční hodnotou) jiného podkladového aktiva při důvodně očekávatelné alternativní investici stejného množství finančních prostředků (tj. s předpokladem absence jednání či skutečnosti, která má být příčinou ztrát)

Z výše uvedených explikací mj. plyne, že ne každá ztráta účetní je ztrátou ekonomickou a ne každá ztráta ekonomická je ztrátou účetní, i když mají obě kategorie významný průnik.

Vzhledem k předmětu a účelu znaleckého posudku se budeme zabývat jak první - jednodušeji vyčíslitelnou, avšak z hlediska účelu posudku méně vhodnou - kategorií ztrát, tak i kategorií druhou - z hlediska účelu posudku vhodnější, avšak obtížně vyčíslitelnou.

Pro vyloučení pochybnosti dodáváme, že vznik - ať už účetní či ekonomické - ztráty z investic do podkladových aktiv, kterým se v posudku zabýváme, sám o sobě nepovažujeme za postačující podmínku pro existenci úkoru či úkornosti z hlediska českého právního řádu, je však podle našeho názoru podmínkou nutnou či pravidelnou.

Dále je pro nás důležité definovat škodu z hlediska trestně-, obchodně- a občansko-právního. Pokud jde o trestněprávní pohled na případně vzniklou škodu, je třeba vyjít z toho, že **škoda je i v trestním právu chápána obdobně jako v těch odvětvích práva, která upravují majetkové a závazkové vztahy včetně odpovědnosti za škodu, tj. v právu občanském nebo obchodním.** Trestní zákon pojem škoda pro své účely specificky nevymezuje. Ke vzniku trestněprávní odpovědnosti musejí být naplněny všechny znaky skutkové podstaty konkrétního trestného činu tak, jak jsou upraveny Trestním zákonem. **Aby tedy vzniklá škoda podmiňovala vznik trestněprávní odpovědnosti, musí být pojmovým znakem konkrétního trestného činu. Tak například v případě úmyslného způsobení škody dle § 255 Trestního zákona se škodou rozumí jakékoli zmenšení hodnoty (užitné i směnné) opatrovaného nebo spravovaného majetku, k němuž by nedošlo, kdyby byl majetek spravován nebo opatrován řádně.** Je to zejména úbytek majetkových hodnot. **Škoda se obecně chápe jako újma, která nastala (projevuje se) v majetkové sféře poškozeného (ve zmenšení jeho majetku nebo v ušlém zisku), je objektivně vyjádřitelná všeobecným ekvivalentem, tj. penězi, a je tedy – nedochází-li k naturální restituci (uvedení v předešlý stav) – napravitelná poskytnutím majetkového plnění, především poskytnutím peněz.**

2.2.2 Posouzení transakce Portoinvest – EERL z hlediska nevýhodnosti investice do akcií typu „A“ společnosti EERL

V usnesení o zahájení TS ČTS: OKFK- 52 - 564 /TČ-2008-11 na straně 3 je uvedeno (podobné konstatování se objevuje v závěru usnesení, na straně 16) :

„Za účelem realizace tohoto plánu Ing. Antonín Koláček a Luboš Měkota s Ing. Jiřím Divišem iniciovali uzavření níže uvedených smluv o investování celkem 145.775.800 USD ze společnosti Portoinvest (tedy převážně většiny majetku této společnosti) do společnosti EERL, kdy investice byla realizována nákupy podílů ve společnosti EERL (akcií typu „A“), přičemž tyto akcie neumožňovaly žádným způsobem podílet se na řízení společnosti EERL.“

Vyšetřující orgán ve svém obvinění argumentuje konstatováním, že investice společnosti Portoinvest do EERL byla nevýhodná, protože s akciemi vlastněnými Portoinvest nebylo spojeno hlasovací právo. Žádný jiný důkaz či argument podporující tvrzení o nevýhodnosti investice jsme nenašli, kromě velmi subjektivního konstatování, že důvodem investice bylo přisvojení si finančních prostředků.

Z výše uvedených konstatování implicitně vyplývá, že jakákoli investice, kde investor nemá hlasovací práva či možnost ovlivňovat řízení společnosti, je vždy nevýhodná. To by ovšem znamenalo, že veškeré kolektivní investování je nevýhodné, jakákoli investice na burze neznamenající ovládací vliv je nevýhodná a podobně.

Celá ekonomika moderní západní společnosti je ovšem postavena na existenci burz, investičních společností, bank a také kolektivního investování. Situace, kdy investor investuje své prostředky na základě důvěry v jejich zhodnocení a nepožaduje přímý vliv na jejich řízení, je naprosto běžným jevem. Snaha o kriminalizaci takového chování by byla popíráním všeobecně a dlouhodobě akceptovaných principů. Dovolujeme si zde navíc zdůraznit, že jsou naprosto běžné situace, kdy investice je ztrátová a investorovi nezbyvá, než to akceptovat. Ani ztrátovost investice není důvod ke kriminalizaci.

Dovolíme si tedy tvrdit, že není pravda, že nákup podílů ve společnosti EERL byly nevýhodnou investicí, protože podíly neumožňovaly řízení společnosti EERL.

2.2.3 Posouzení ekonomické nevýhodnosti transakce Portoinvest - EERL

2.2.3.1 Posouzení ekonomické a účetní ztráty společnosti Portoinvest z titulu investice do EERL

2.2.3.1.1 Charakteristika posuzovaných finančních transakcí

Podle stanov společnosti Portoinvest byly předmětem její činnosti: investice do aktiv, správa aktiv, správa podílů, nemovitostí a jiných práv, s výjimkou obchodní činnosti. Společnost Portoinvest investovala do akcií třídy A (charakterem se blížícím podílovým listům podílových fondů, jak je známe z českého právního řádu) o celkové jmenovité hodnotě 145.850.000 USD v období od 16. března 1999 (resp. od 4. srpna 1999) do 29. května 2002 celkem 145.775.800 USD v následující posloupnosti, kterou zachycuje tabulka níže.

JH pořízených akcií A	Datum pořízení akcií A	JH akcií A celkem	Převod z PI do EERL	Celkem převedeno z PI do EERL
27 700 000,00*	29.3.1999*	27 700 000,00	27 641 800,00*	27 641 800,00
12 000 000,00*	8.6.1999*	39 700 000,00	11984 000,00*	39 625 800,00
20 000 000,00	4.8.1999	59 700 000,00	20 000 000,00	59 625 800,00
12 500 000,00	10.12.1999	72 200 000,00	12 500 000,00	72 125 800,00
14 000 000,00	29.12.1999	86 200 000,00	14 000 000,00	86 125 800,00
10 300 000,00	29.3.2000	96 500 000,00	10 300 000,00	96 425 800,00
11 000 000,00	29.3.2000	107 500 000,00	11000 000,00	107 425 800,00
10 000 000,00	8.5.2000	117 500 000,00	10 000 000,00	117 425 800,00
5 000 000,00	3.6.2000	122 500 000,00	5 000 000,00	122 425 800,00
5 000 000,00	31.7.2000	127 500 000,00	5 000 000,00	127 425 800,00
3 800 000,00	12.12.2000	131 300 000,00	3 800 000,00	131 225 800,00
9 850 000,00	20.12.2001	141150 000,00	9 850 000,00	141 075 800,00
4 700 000,00	29.5.2002	145 850 000,00	4 700 000,00	145 775 800,00

* První dvě dílčí investice do akcií třídy A společnosti EERL v první polovině roku 1999 realizovala původně společnost Compinvest, a to z úvěru od švýcarské banky Credit Suisse. Společnost Portoinvest následně splatila tento úvěr za společnost Compinvest z titulu zástavní smlouvy ze dne 5.3.1999 (zástava majetku Portoinvest k zajištění úvěru) a na základě dohod mezi společnostmi Compinvest a Portoinvest se společnost Portoinvest stala na konci roku 1999 majitelem i těchto akcií třídy A o celkové jmenovité hodnotě 39.700.000 USD (původně vlastněných společností Compinvest).

Předmětné finanční transakce lze charakterizovat následujícím způsobem:

- postupný převod celkem 145.775.800 USD ze společnosti Portoinvest do společnosti EERL,
- v období od 16. března 1999 do 29. května 2002 („Předmětné období“),
- investice do dlouhodobých aktiv, konkrétně do akcií třídy A společnosti EERL o celkové jmenovité hodnotě 145.850.000 USD (viz předchozí tabulka).

Na první pohled by se mohlo zdát, že se jednalo z hlediska Portoinvestu o investici ziskovou (při porovnání celkové pořizovací ceny 145.775.800 USD a celkové získané jmenovité hodnoty akcií třídy A 145.850.000 USD), avšak jmenovitou hodnotu, která je statickou veličinou, nelze ztotožnit s realizační cenou (případně s tržní či investiční hodnotou), které jsou veličinami dynamickými - v čase zpravidla kolísají. Klíčovou rolí z hlediska posouzení ztrátovosti/ziskovosti výše uvedených finančních transakcí pro společnost Portoinvest tudíž hraje vývoj pravděpodobné realizační ceny (resp. investiční hodnoty pro společnost Portoinvest) akcií třídy A v Předmětném období.

Vzhledem k tomu, že v Předmětném období nebyly podle poskytnutých podkladů žádné akcie třídy A pořízené společností Portoinvest ve skutečnosti obchodovány (ani nebyly tyto obchody

požadovány, např. legitimním a legálním požadavkem na zpětný odkup akcií přímo společností EERL), je třeba posoudit vývoj jejich pravděpodobné realizační ceny (resp. investiční hodnoty pro společnost Portoinvest), viz dále kap. Vyčíslení ztrát společnosti Portoinvest.

2.2.3.1.2 Popis společnosti EERL a jí vydaných akcií třídy A

Název	European Energy And Resources Limited
Právní forma	akciová společnost s neveřejně obchodovanými akciemi
Sídlo společnosti	Bourne Concourse Peel Street, Ramsey, Ostrov Man, Spojené království
Účel společnosti	Dosažení dlouhodobého zhodnocení kapitálu prostřednictvím investic do instrumentů peněžního trhu, dluhopisů, instrumentů kapitálového trhu a jiných obchodních příležitostí v oblasti energií a zdrojů v Evropě
Identifikační číslo	095073C
Vznik společnosti	16. března 1999
Doba trvání	neurčitá
Výše základního kapitálu	500.001.000 USD (do 29. 5. 2002 upsáno 145.850.000 USD akcií A a 1.000 USD akcií B)
Akcie	500.001.000 ks kmenových, z toho 500.000.000 ks akcií třídy A o jmenovité hodnotě 1 USD 1.000 ks akcií třídy B o jmenovité hodnotě 1 USD
Převoditelnost akcií	omezená (podmíněná souhlasem představenstva)
Oceňovací den	každé poslední úterý v kalendářním čtvrtletí
Obchodovací den	každá středa následující po oceňovacím dnu
Účetní období	rok končící vždy posledním úterým v březnu
Nejvyšší orgán	valná hromada
Statutární orgán	představenstvo o 2 až 9 členech, pokud valná hromada nerozhodne jinak
Manažera správce	Charterhouse Corporate Services Limited, se sídlem Bourne Concourse, Pell street, Ostrov Man, Spojené království
Ručení akcionářů	omezené

Práva spojená s akciemi třídy A a s akciemi třídy B se lišila pouze v tom, že majitelé akcií třídy B mohli volit a odvolávat členy představenstva, zatímco majitelé akcií třídy A toto právo neměli. Významným právem akcionářů však byla možnost zpětného odkupu akcií společností EERL na základě požadavku akcionáře, a to vždy v tzv. obchodovací den za cenu stanovenou představenstvem jako alikvotní podíl hodnoty čistých aktiv společnosti EERL na akcii. Pravidla pro oceňování čistých aktiv byla uvedena na str. 9 Projektu EERL a v čí. 8.1 Stanov EERL: V zásadě se jednalo o rozdíl mezi hodnotou aktiv a hodnotou závazků náležejícím k dané třídě akcií, přičemž hodnota aktiv se stanovovala v zásadě jako:

- jmenovitá hodnota finančních prostředků, krátkodobých pohledávek a obdobného krátkodobého finančního majetku,
- střední kurz cenných papírů obchodovaných na burze ke konci posledního burzovního dne,
- střední kurz cenných papírů obchodovaných na jiném organizovaném trhu než burzovním ke konci posledního obchodovacího dne na tomto organizovaném trhu,

- d) rozumně předvídatelná prodejní cena cenných papírů neobchodovaných na burze ani jiném organizovaném trhu určená obezřetně a v dobré víře,
- e) hodnota na základě jiných metod, pokud je představenstvo toho názoru výsledky výše uvedených metod ocenění cenných papírů b), c) a d) neodrážejí spravedlivou (férovou) hodnotu

Cena stanovená výše uvedeným způsobem nebyla jen cenou odkupní (pro prodej akcií zpět společnosti EERL), ale zároveň také cenou emisní (pro úpis/nákup akcií společnosti).

Akcie třídy A se typově blížily spíše podílovým listům podílových fondů, jak je známe z českého právního řádu, avšak měly některé atributy, které jsou imanentní akciím (např. právo hlasovat na valné hromadě, i když s výjimkou volby a odvolání členů představenstva).

2.2.3.1.3 Vyčíslení ztrát společnosti Portoinvest

Pro vyčíslení ztrát je v našem případě klíčové odhadnout pravděpodobnou realizační cenu (resp. investiční hodnotu pro společnost Portoinvest) v Předmětném období. Tato pravděpodobná realizační cena byla - vzhledem k omezené převoditelnosti akcií společnosti EERL - fakticky determinována stanovenými cenami čistých aktiv na akcii k jednotlivým oceňovacím dnům, za které mohli akcionáři (bez poplatků) prodat akcie zpět společnosti EERL.

Výslovné stanovení odkupních/emisních cen akcií třídy A společnosti EERL představenstvem jsme sice neměli k dispozici, avšak

1. vzhledem k postupným úpisům akcií třídy A v předmětném období za emisní cenu, která se vždy rovnala jmenovité hodnotě akcií se znalec důvodně domnívá, že i odkupní cena akcií třídy A byla v předmětném období stanovována představenstvem podle metodiky uvedené ve stanovách na úrovni jmenovité hodnoty,
2. podle kopie Ocenění portfolia (akcií třídy A o celkové jmenovité hodnotě 39.700.000 USD) společnosti Compinvest k datu 30.9.1999 ze dne 29. října 1999 byla v auditovaném vnitřním finančním prohlášení společnosti EERL stanovena cena čistých aktiv na akcii k datu 28.9. 1999 na úrovni jmenovité hodnoty akcie, tj. 1 USD za akcii - tuto cenu stanovil investiční poradce a odsouhlasilo představenstvo i správce společnosti EERL,
3. podle kopie Ocenění portfolia (akcií třídy A o celkové jmenovité hodnotě 39.700.000 USD) společnosti Compinvest k datu 30.9.1999 ze dne 29.10.1999 bylo v auditovaném vnitřním finančním prohlášení společnosti EERL uvedeno, že je k datu 28.9. 1999 v majetku společnosti EERL jediný investiční majetek, a to 39,4% podíl na české společnosti,
4. společnost Portoinvest vykázala v auditovaných výkazech zisku a ztrát za období let 1999 až 2002 celkový zisk 1.633.268 USD¹, přičemž rozhodujícím majetkem společnosti Portoinvest v předmětném období, byly právě pořízené akcie třídy A společnosti EERL.
5. společnosti Portoinvest vykázala v auditovaných rozvahách k pořízené akcii třídy A společnosti EERL vždy v jejich jmenovitých hodnotách, tzn. např. k datu 31.12.2001 v hodnotě 141.150.000 USD.

Na základě poskytnutých podkladů a na základě výše provedeného šetření jsme dospěli k názoru, že pravděpodobná realizační cena akcií třídy A společnosti EERL by v předmětném období činila 1 USD na akcii třídy A o jmenovité hodnotě 1 USD.

Dílčí závěr 1 :

¹ Konkrétně za rok 1999 zisk 1.521.892 USD, za rok 2000 ztrátu -51.570 USD, za rok 2001 ztrátu - 89.554 USD a za rok 2002 zisk 252.500 USD.

Ohledně investice do akcií EERL, jsme toho názoru, že společnosti Portoinvest (a tedy ani MUS) nevznikla v předmětném období ztráta ani jiný úkor.

Vzhledem k tomu, že jednáním, které mělo být příčinou ztráty, je právě iniciace a provedení investice finančních prostředků společnosti Portoinvest do akcií třídy A společnosti EERL, a vzhledem k tomu, že možnosti investování finančních prostředků společnosti Portoinvest byly podle jejích stanov velmi široké (investice do aktiv, správa aktiv, správa podílů, nemovitostí a jiných práv, s výjimkou obchodní činnosti), byl by odhad důvodně očekávatelné realizační ceny (případné tržní či investiční hodnoty) jiného podkladového aktiva při důvodně očekávatelné alternativní investici čistě spekulativní. Je třeba si uvědomit, že v investičním rozhodování platí přímá úměra: čím vyšší potenciální výnosnost investice, tím vyšší riziko dosažení této výnosnosti. Navíc žádná investice není zcela bezriziková. Z toho vyplývá, že při investování lze vždy důvodně očekávat jak zisk, tak ztrátu, pouze s různými pravděpodobnostmi. Při rizikovějších investicích je pravděpodobnost utrpení ztráty vyšší a naopak.

Dílčí závěr 2:

Vzhledem k teoretické i praktické nemožnosti odhadnout očekávatelnou realizační cenu (případně tržní či investiční hodnotu) jiného podkladového aktiva při důvodně očekávatelné alternativní investici stejného množství finančních prostředků jako při investici akcií třídy A o jednotlivé jmenovité hodnotě 1 USD společnosti EERL, u níž činila v celém předmětném období pravděpodobná realizační cena jedné akcie 1 USD, jsme toho názoru, že v rámci transakce Portoinvest – EERL tedy nevznikla ekonomická ztráta, jež by mohla být označena jako škoda (či úkor) některých ze zúčastněných stran či MUS.

Švýcarský Úřad federálních vyšetřujících soudců ve své analýze ze dne 6.8.2010 tvrdí, že společnosti MUS byla způsobena škoda 150.000.000 USD z titulu neuhrazení finanční půjčky. **Jedná se však o nepochopení podstaty investice, neboť jak bude uvedeno níže, investice do PI byla v plné výši vyrovnána a žádná škoda v této souvislosti nevznikla.**

Také dle získaných podkladů a písemného stanoviska společnosti Czech Coal Services a.s. ze dne 14.7.2010 neneviduje tato společnost žádné nároky vůči MUS. Společnost Czech Coal Services a.s. nemá dostatek informací a podkladů umožňujících přijmout jednoznačné stanovisko k případnému vzniku škody.

Dle platné legislativy je nutné zcela jednoznačně a průkazně stanovit existenci škody (tedy prokázat porušení povinnosti vyplývající ze závazkového vztahu a s tím související vznik škody), způsob jejího vzniku v přímé souvislosti s porušením závazkového vztahu (a to včetně předložení důkazů pro takové tvrzení) a její přesné a průkazné vyčíslení (nahrazuje se skutečná škoda a ušlý zisk). Je nutné určit vzniklou škodu pevnou částkou či způsobem výpočtu. Nenahrazuje se škoda, kterou bylo možné předejít, s přihlédnutím ke skutečnostem, jež v uvedené době povinná strana znala nebo měla znát při obvyklé péči. Je tedy zřejmé, že pokud byla předmětná půjčka řádně uhrazena (ať již v penězích hotovostním nebo bezhotovostním převodem, či formou zápočtu závazků a pohledávek dle §580 a násl. ObčZ), škoda nemohla vzniknout.

Případné kurzové zisky a ztráty nelze označit jako škodu, neboť oba smluvní partneři si byli vědomi skutečnosti, že kurz koruny je od roku 1990 tvořen nabídkou a poptávkou za ovlivňování kurzu devizovou politikou České národní banky. To, že kurz koruny v čase kolísá, bylo zcela objektivní skutečností, nezávislou na vůli smluvních stran. Naopak tento fakt obě smluvní strany mohly předvídat a přijmout vhodná opatření k eliminaci negativních dopadů kurzového vývoje (zajištění kurzových rizik). Společností Czech Coal Services a.s. není žádná škoda ani identifikována, natož pak prokázána, doložena a vyčíslena.

Údaje obsažené v auditorských zprávách za období let 1999 až 2003 (včetně mimořádné účetní závěrky k 30.9.2003) zpracovaných renomovanou společností KPMG Česká republika Audit, spol. s.r.o. neobsahují žádné informace o možném vzniku škody či upozornění na rizikové transakce. Auditorská zpráva ze dne 16.8.2000 (audit účetní závěrky MUS k 31.12.1999) uvádí, že účetní závěrka ve všech významných ohledech zobrazuje věrně majetek, závazky a vlastní jmění společnosti MUS a výsledky hospodaření za rok 1999 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy České republiky.

V souvislosti s procesem převodu obchodního podílu byl vyhotoven zákonem stanovený znalecký posudek (Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č.j. Nc 1058/2003-5 ze dne 16.9.2003 o ustanovení znalce pro stanovení ceny prodávaného podílu ve společnosti Portoinvest Establishment pro Mgr. Markétu Hlavicovou. Stejně tak byl v souladu se zněním §200p ObchZ jmenován znalec pro stanovení výše vypořádání ostatních akcionářů MUS v souvislosti s navrhovaným převodem jmění MUS na hlavního akcionáře společnost Ležáky a.s., a to společnost KPMG Česká republika, s.r.o.

Lze tedy konstatovat, že společnost Czech Coal Services a.s. žádnou škodu neidentifikovala a nevyčíslila. Z hlediska průběžně prováděných auditů nejsou žádné signály upozorňující na rizika vzniku škody způsobené v souvislosti s poskytnutím předmětné půjčky a není k dispozici jediný podklad, který by indikoval možnou škodu způsobenou MUS.

Analýza se zabývá podezřením, že v letech 1997 až 2002 bylo zpronevěřeno obviněnými 150.000 tis. USD ke škodě MUS. Při posouzení je uvedeno, že fúzí mezi společnostmi Ležáky a.s. a MUS došlo ke vzniku škody z titulu získání akcií MUS obviněnými, ztrátou finančních prostředků při nabití cenných papírů od Investenergy S.A. a rozdílem mezi kupní a nominální cenou akcií.

K předmětným transakcím byly vždy zpracovány potřebné znalecké posudky (Markéta Hlavicová - Určení hodnoty akciového kapitálu MUS ze dne 21.8.2003), audity ročních účetních závěrek MUS zpracované renomovanou společností KPMG Česká republika a další podklady.

Stanovená výše škody pro MUS pracuje opět s rozdílem mezi účetní (nominální) a hodnotou odkupu (prodejní cenou) cenných papírů. Takto není možné stanovit výši škody, nejedná se o srovnatelné hodnoty, účetní hodnota nedává základ pro srovnání s cenou obvyklou (tržní).

Druhou složkou vyčíslené škody je ztráta ze směnného kurzu. Kurzové zisky a ztráty jsou běžnou součástí bilancí společností, které obchodují v cizích měnách při využívání plovoucího směnného kurzu. Jedná se o zcela obvyklý vliv na hospodaření společnosti, kdy změna kurzu měn generuje zisk nebo ztrátu. Investice MUS do společnosti Portoinvest v průběhu sledovaného období vykazovala ztráty pouze z důvodu proúčtování kurzových ztrát. Tyto kurzové rozdíly (zisky/ztráty) v průběhu sledovaného období vznikaly z titulu pravidelného přeceňování investic platným kurzem USD k datu sestavení účetní závěrky.

Závěr:

V rámci transakce Portoinvest – EERL nevznikla společnosti Portoinvest a potažmo také MUS ekonomická ztráta, jež by mohla být označena jako škoda (či úkor) některých ze zúčastněných stran.

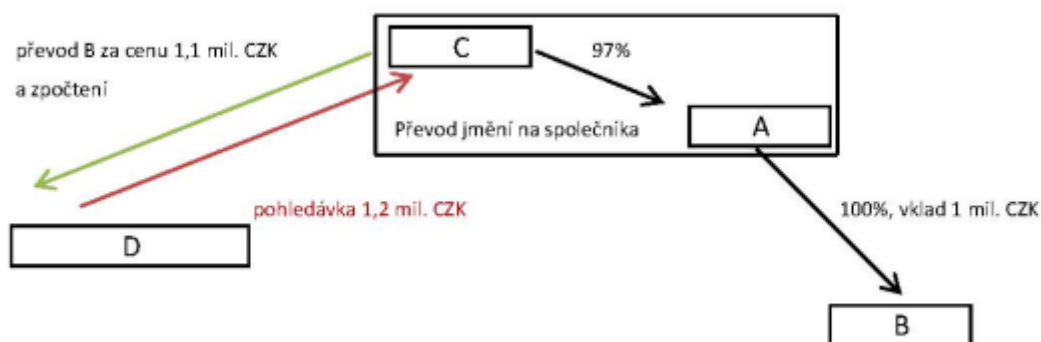
2.2.3.2 Posouzení nevýhodnosti transakce Portoinvest – EERL z hlediska snížení základního kapitálu společnosti Portoinvest a dalších operací

V usnesení o zahájení TS ČTS: OKFK- 52 - 564 /TČ-2008-11 na straně 3 je uvedeno :

„...Dluh vzniklý z těchto níže uvedených nevýhodných smluv o investování nebyl ze strany EERL společnosti Portoinvest nikdy splacen a vyvedení těchto finančních prostředků a existence dluhu byla v následujících letech, nejpozději však do 26.10.2006, zastřena snížením základního kapitálu společnosti Portoinvest a dalšími účelovými operacemi (tj. bez ekonomického významu) v rámci přeměn společnosti MUS a dalších obchodních společností, které obvinění ovládali, kdy dluhy zanikly vzájemnými zápočty závazků těchto společností a dalšími účetními operacemi.“

V rámci tohoto úkolu se odvoláváme na právní posouzení, které vzniklo ve spolupráci s NSG Morison advokátní kancelář s.r.o. a jež je zaměřeno na posouzení **modelového příkladu** a zodpovězení otázek a to z pohledu v určeném čase platné legislativy.

Předpokládejme tedy, že česká akciová společnost A (dále jen „Společnost A“) drží 100% podíl v lichtenštejnské společnosti B (dále jen „Společnost B“), jehož hodnota je 1 mil. CZK; česká akciová společnost C (dále jen „Společnost C“) získá majoritní podíl na Společnosti A od zahraniční společnosti D (dále jen „Společnost D“) v rozsahu více než 90% (97%), a dluží Společnosti D za nákup tohoto akciového podílu částku 1,2 mil. Kč; mezi Společností A a Společností C dojde následně k fúzi formou převodu jmění na společníka (tak jak tento institut znal zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném od 1. 1. 2001), tedy převodu jmění Společnosti A na Společnost C; Společnost C (po fúzi se Společností A) použije podíl ve Společnosti B (původně tedy v majetku společnosti A) na úhradu svého závazku vůči Společnosti D, tedy převede podíl ve Společnosti B za cenu 1,1 mil. Kč na Společnost D a svoji pohledávku započte proti závazku z nákupu akcií Společnosti A. Celou strukturu transakce znázorňuje následující schéma.

Na základě takto vymezeného modelového příkladu byly zodpovězeny tyto otázky:

- Jaké ekonomické a účetní účinky má převod jmění na společníka na jednotlivé společnosti, dotčené touto formou fúze?
- Může převodem jmění na společníka vzniknout některému subjektu škoda? Pokud ano, tak komu a v čem taková škoda spočívá?
- Může převodem jmění na společníka vzniknout škoda minoritním akcionářům Společnosti A? Pokud ano, tak jakým způsobem?
- Může převodem jmění na společníka vzniknout škoda Společnostem A nebo C samotným?
- Lze snížení aktiv společnosti způsobem předvídaným právními předpisy (např. fúze, výplata dividendy, snížení základního kapitálu společnosti) považovat za škodu

utrpenou společností, již se tyto právní instituty týkají? V případě, že ano, lze takovou škodu považovat za škodu ve smyslu trestně právních předpisů?

- Jaký vliv má převod jmění na společníka na podíl Společnosti A ve Společnosti B?
- Může Společnost C (po převodu jmění na společníka) legálně disponovat s podílem na Společnosti B a může ho převést?
- Může z operace definované v předchozím bodě vzniknout některému zúčastněnému subjektu škoda?
- Vznikne hypotetickou operací definovanou výše škoda? Pokud ano, tak komu a v jaké výši?

V souladu s tímto zadáním byl modelový příklad posuzován podle právního stavu platného a účinného v roce 2003.

2.2.3.2.1 *Jaké ekonomické a účetní účinky má převod jmění na společníka na jednotlivé společnosti, dotčené touto formou fúze?*

Rozumíme, že Společnost A vlastní majetkový podíl ve Společnosti B v účetní hodnotě 1 mil. Kč. Společnost C odkoupí kontrolní podíl ve Společnosti A od Společnosti D. Z tohoto titulu má Společnost D pohledávku vůči Společnosti C ve výši 1,2 mil. Kč. Následně dojde k převodu jmění (včetně majetkové účasti ve Společnosti B) Společnosti A na Společnost C. Poté Společnost C provede částečnou úhradu svého závazku vůči Společnosti D formou převodu podílu ve Společnosti B v reálné hodnotě 1,1 mil. Kč na Společnost D.

Závěry jsou založeny na předpokladech:

- Veškeré transakce byly realizovány za běžných tržních podmínek.
- Menšinovým akcionářům při převodu jmění na společníka bylo poskytnuto přiměřené vypořádání v penězích na základě posudku znalce.

Z individuálního pohledu jednotlivých společností jsou ekonomické a účetní vlivy následující:

- Společnost D před výše uvedenými transakcemi vlastnila majetkový podíl ve Společnosti B nepřímo prostřednictvím Společnosti A. Po ukončení transakce Společnost D vlastní Společnost B přímo. Při prodeji podílu ve Společnosti A Společnosti C Společnost D realizovala zisk nebo ztrátu vyplývající z rozdílu mezi prodejní cenou a hodnotou vedenou v účetnictví.
- Společnost C v průběhu transakce získala majetek ve formě podílu (97%) ve Společnosti A (a nepřímo ve Společnosti B) za 1,2 mil. Kč a na druhé straně jí vznikl závazek z titulu koupě tohoto podílu. V průběhu transakce Společnost C převzala jmění Společnosti A, vypořádala Menšinové akcionáře a uhradila částečně svůj závazek převodem svého majetku (podíl ve Společnosti B) oceněného (předpokládáme) na reálnou hodnotu ve výši 1,1 mil. Kč.
- Společnost A převodem jmění na Společnost C zaniká. Veškeré jmění je převedeno na Společnost C.
- Na Společnost B nemá výše uvedená transakce v podstatě žádný ekonomický a účetní vliv, nepočítáme-li změnu společníka.

2.2.3.2.2 Může převodem jmění na společníka vzniknout některému subjektu škoda? Pokud ano, tak komu a v čem taková škoda spočívá?

Ve shodě s dostupnou literaturou se domníváme, že při realizaci korporátní přeměny ve formě převodu jmění na společníka může vzniknout škoda

- zanikající společnosti,
- akcionářům zanikající společnosti,
- Hlavnímu akcionáři,
- společníkům nebo členům Hlavního akcionáře,
- věřitelům zanikající společnosti,
- věřitelům Hlavního akcionáře.

Menšinovým akcionářům zanikající společnosti a společníkům nebo členům Hlavního akcionáře, resp. Hlavnímu akcionáři, by mohla vzniknout škoda v důsledku nesprávné výše vypořádání v penězích. Poškozený Menšinový akcionář by se poté mohl rozhodnout, zda se bude domáhat dorovnání na Hlavním akcionáři podle § 220p odst. 4 Obchodního zákoníku nebo zda bude požadovat náhradu škody na osobách uvedených v § 220l Obchodního zákoníku, které porušily své právní povinnosti.

Věřitelům by mohla vzniknout škoda tím, že se v důsledku převzetí jmění zhoršila dobytost jejich pohledávek.

Za případně vzniklou škodu by v souladu s ustanovením § 220l Obchodního zákoníku mohli být odpovědní členové představenstva a dozorčí rady zúčastněných společností a znalec nebo znalci, kteří zpracovali znalecký posudek, kterým byla doložena výše vypořádání, pokud porušili své povinnosti při převodu jmění na hlavního akcionáře, a to společně a nerozdílně.

Výše uvedené osoby se zprostí odpovědnosti, jestliže prokáží, že jednaly s péčí řádného hospodáře. Osoby, které jsou statutárním orgánem nebo jeho členem, se však nemohou zprostí odpovědnosti poukazem na to, že plnily pokyn valné hromady. Soudní rozhodnutí, jímž se přiznává právo na náhradu škody při převzetí jmění jedné z oprávněných osob, je pro odpovědné osoby co do základu přiznaného práva závazné i vůči ostatním oprávněným osobám.

Předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu jsou vznik škody, porušení právní povinnosti při převodu jmění na hlavního akcionáře, příčinná souvislost mezi vzniklou škodou a porušením právní povinnosti.

2.2.3.2.3 Může převodem jmění na společníka vzniknout škoda minoritním akcionářům Společnosti A? Pokud ano, tak jakým způsobem?

Převodem jmění na Hlavního akcionáře může teoreticky vzniknout škoda Menšinovým akcionářům v důsledku nesprávně stanovené výše vypořádání v penězích. Poškozený Menšinový akcionář by se pak mohl rozhodnout, zda se bude domáhat dorovnání na Hlavním akcionáři podle § 220p odst. 4 Obchodního zákoníku nebo zda bude požadovat náhradu škody na výše uvedených osobách, které porušily své právní povinnosti.

2.2.3.2.4 Může převodem jmění na společníka vzniknout škoda Společností A nebo C samotným?

Samotná aplikace institutu či postupu předvídaného právním řádem, jakým je korporátní přeměna ve formě převodu jmění na společníka v zásadě nemůže vést ke vzniku škody. Tento

závěr lze vztáhnout i na účastníky této přeměny, kterými jsou v posuzovaném případě Společnost A jako zanikající společnost a Společnost C jako Hlavní akcionář.

Případná škoda může vzniknout až v příčinné souvislosti s určitou skutečností nebo okolností, která aplikaci zákonného postupu v konkrétním případě doprovází nebo s ním souvisí. Takovou okolností může být zejména porušení podmínek, které musí být při realizaci postupu dodrženy, neboť škoda je spojena zpravidla s protiprávním jednáním. Společnosti A i C tak může vzniknout škoda například v podobě zbytečně vynaložených nákladů v případě, že by nedošlo k zápisu převodu jmění do obchodního rejstříku v důsledku porušení povinnosti členem orgánu zúčastněných společností či znalcem, který zpracoval znalecký posudek, jímž byla doložena výše vypořádání. **Tak tomu však v daném případě podle našeho názoru nebylo.**

2.2.3.2.5 Lze snížení aktiv společnosti způsobem předvídaným právními předpisy (např. fúze, výplata dividendy, snížení základního kapitálu společnosti) považovat za škodu utrpěnou společností, již se tyto právní instituty týkají? V případě, že ano, lze takovou škodu považovat za škodu ve smyslu trestně právních předpisů?

Obecně vzato, samotné snížení aktiv společnosti, ke kterému dojde v důsledku aplikace institutu či postupu předvídaného právním řádem, nelze považovat za škodu, kterou společnost utrpěla. Jak jsme uvedli již v odpovědi na předchozí otázku, případná škoda může vzniknout teprve v příčinné souvislosti s určitou skutečností nebo okolností, která aplikaci zákonného postupu v konkrétním případě doprovází nebo s ním souvisí. Takovou okolností je přitom zejména porušení podmínek, které musí být při realizaci postupu podle zákona dodrženy. **K tomu ale v posuzovaném případě nedošlo.**

2.2.3.2.6 Jaký vliv má převod jmění na společníka na podíl Společnosti A ve Společnosti B?

Podíl Společnosti A přechází na Společnost C. Na Společnost C přechází jmění zaniklé Společnosti A.

2.2.3.2.7 Může Společnost C (po převodu jmění na společníka) legálně disponovat s podílem na Společnosti B a může ho převést?

Ano, na Společnost C přechází podíl ve Společnosti B a ta s ním může legálně disponovat, tedy ho i převést.

2.2.3.2.8 Může z operace definované v předchozím bodě vzniknout některému zúčastněnému subjektu škoda?

Rozumíme že „operací definovanou v předchozím bodě“ se zde rozumí dispozice s podílem ve společnosti B ze strany Společnosti A.

Obdobně jako v odpovědi na otázku pod kapitolou 2.2.3.2.4 na takto obecně formulovanou otázku lze uvést jen tolik, že samotná aplikace institutu či postupu předvídaného právním řádem by v zásadě neměla vést ke vzniku škody. Platí to přirozeně i o dispozici s podílem v obchodní společnosti ze strany jeho majitele. Na druhou stranu není vyloučeno, že v souvislosti s takovou dispozicí ke škodě dojde na základě specifické skutečnosti nebo okolnosti, která převod podílu doprovází nebo s ním souvisí. Takovou okolností může být zejména porušení zákonných podmínek. **K tomu ale podle našeho názoru v posuzovaném případě nedošlo.**

2.2.3.2.9 Vznikne hypotetickou operací definovanou výše škoda? Pokud ano, tak komu a v jaké výši?

Pokud jde o tento dotaz, odkazujeme na předchozí odpověď u otázky pod kapitolou 2.2.3.2.8.

2.2.4 Posouzení započtení pohledávky Portoinvest vzhledem k MUS

2.2.4.1 Vývoj transakce Portoinvest – EERL a započtení pohledávky

Dle smlouvy o prodeji a koupi cenných papírů ze dne 12. prosince 2002 uzavřené mezi společnostmi Appian-Energy AG, se sídlem Vorstadt 32 ZG-6304 Zug, Švýcarsko, jako prodávajícím a společností LEŽÁKY a.s., IČ 25428799, se sídlem Most, V. Řezáče 315, jako kupujícím, došlo k úplatnému převodu 8 629 471 akcií Mostecké uhelné společnosti, as., IČ 49101463, se sídlem V. Řezáče 315, Most. Prodejní cena byla stanovena ve výši 5 074 128 948,- Kč.

K 1. lednu 2003 došlo k převodu jmění společnosti Mostecká uhelná společnost, a.s., IČ 49101463, se sídlem V. Řezáče 315, Most na jejího hlavního akcionáře, tj. společnost LEŽÁKY a.s., IČ 25428799, se sídlem Most, V. Řezáče 315. Následně změnila společnost LEŽÁKY a.s. svou obchodní firmu na Mostecká uhelná společnost, a.s., právní nástupce. V rámci celé této transakce zůstává společností Mostecká uhelná společnost, a.s. právní nástupce IČ 25428799.

Dle smlouvy o převodu majetku a práv ze dne 31. srpna 2003 společnost Mostecká uhelná společnost, a.s., právní nástupce, se sídlem V. Řezáče 315, Most, PSČ 434 67, IČ 25428799 postoupila zakladatelská práva ve společnosti Portoinvest Establishment, se sídlem Zollstrasse 9, FL-9490 Vaduz společnosti APPIAN GROUP PLC, se sídlem 37 Lombard Street, London EC3V 9BQ, zapsané v Companies House pod č. 4475462. Cena za uvedený převod dle této smlouvy měla být stanovena posudkem znalce.

Dle oznámení o postoupení pohledávky ze dne 20. září 2003 oznámila společnost Appian-Energy AG se sídlem Vorstadt 32, ZG-6304 Zug, Švýcarsko, že jako postupitel oznamuje dlužníkovi, tj. společnosti Mostecká uhelná společnost, a.s., právní nástupce. IČ 25428799, se sídlem Most, V. Řezáče 315, že postupuje svoji pohledávku za zaplacení kupní ceny za akcie Mostecké uhelné společnosti, a.s. IČ 49101463, se sídlem V. Řezáče 315, Most ve výši 5 583 267 737,- Kč na společnost Appian Group Plc, se sídlem 37 Lombard Street, London EC EV9BQ, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, reg. č. Companies House of London 106145 C.

Na základě dodatku č. 1 ze dne 25. září 2003 mezi společností APPIAN GROUP PLC, se sídlem 37 Lombard Street, London EC EV9BQ, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, reg. č. v Companies House of Cardiff 4475462 a společností Mostecká uhelná společnost, a.s. právní nástupce. IČ 25428799 ke smlouvě o prodeji a koupi cenných papírů ze dne 12. prosince 2002 uzavřené mezi Appian-Energy AG, se sídlem Vorstadt 32, ZG-6304 Zug, Švýcarsko, jako prodávajícím a společností LEŽÁKY a.s., IČ 25428799, se sídlem Most, V. Řezáče 315, jako kupujícím došlo k dohodě o kupní ceně za akcie společnosti Mostecké uhelné společnosti, a.s., IČ 49101463, se sídlem V. Řezáče 315, Most, která byla stanovena na základě znaleckého posudku a to ve výši 5.583.267.737,- Kč.

Dle dodatku č. 1 ze dne 21. listopadu 2003 k výše uvedené smlouvě byla cena za převáděný majetek stanovena na základě posudku znalce, tj. Mgr. Markéty Hlavicové, a to ve výši 151.550.858,13 USD.

Na základě dohody o započtení pohledávek mezi společností Mostecká uhelná společnost, a.s., právní nástupce, se sídlem V. Řezáče 315, Most, PSČ 434 67, IČ 25428799 a společností APPIAN GROUP PLC, se sídlem 37 Lombard Street, London EC3V 9BQ, zapsané v Companies House v Cardiffu pod č. 4475462 **ze dne 11. prosince 2003** byla pohledávka společnosti Mostecká uhelná společnost, a.s., právní nástupce, se sídlem V. Řezáče 315, Most, PSČ 434 67, IČ 25428799 z titulu prodeje zakladatelských práv ve společnosti Portoinvest Establishment, se sídlem Zollstrasse 9, FL-9490 Vaduz ve výši 151 550 858,13 USD, tj. 4 499 241 876,- Kč (přepočteno kurzem České národní banky k 31. srpna 2003 (29,688 Kč/USD), který je dle znaleckého posudku Mgr. Hlavicové rozhodným dnem) započtena se závazkem společnosti Mostecká uhelná společnost, a.s., právní

nástupce vůči společnosti APPIAN GROUP PLC, se sídlem 37 Lombard Street, London EC3V 9BQ, zapsaná v Companies House pod č. 4475462 (jehož vznik souvisí s prodejem společnosti LEŽÁKY a.s. a je popsán v textu níže a jehož zůstatek k datu dohody činil 4 583 267 737,- Kč) ve výši 4.499.241.876,- Kč.

Pohledávka společnosti Mostecká uhelná společnost, a.s. právní nástupce, se sídlem V Řezáče 315. Most, PSČ 434 67, IČ 25428799 za společností APPIAN GROUP PLC, se sídlem 37 Lombard Street, London EC3V 9BQ, zapsaná v Companies House pod č. 4475462 z titulu převodu majetku a práv ve společnosti Portoinvest Establishment byla tímto zápočtem v plné výši uhrazena.

2.2.4.2 Právní aspekty

2.2.4.2.1 Posouzení z hlediska Občanského zákoníku

Předpoklady zápočtení pohledávky

Zákonné předpoklady zápočtení jsou principiálně upraveny občanským zákoníkem. Jedná se zejména o (i) vzájemnost pohledávek a (ii) stejný druh pohledávek. Další zákonné podmínky stanovující přípustnost zápočtení jsou uvedeny v následujícím ustanovení § 581 ObčZ. Zápočtení (kompenzace) je způsob zániku vzájemně se kryjících pohledávek dlužníka a věřitele. Tím odpadá dvojnásobné splnění vzájemných pohledávek. Tento dvojjediný účel v kontextu české právní úpravy je vykládán ve vzájemném souladu.

Základním předpokladem zápočtení je vzájemnost pohledávek, musí tedy jít o dva závazky mezi týmiž subjekty, kdy věřitel jedné pohledávky je zároveň dlužníkem druhé a naopak, výjimečně je zápočtení přípustné rovněž mezi jinými osobami, když dlužník postoupené pohledávky může použít k zápočtení vůči postupníku své pohledávky, které měl proti postupiteli, ručitel může proti pohledávce věřitele namítnout k zápočtení i pohledávky dlužníka. Tato úprava podle Českého práva poskytuje v případě zápočtení poměrně širokou platformu k provádění jednostranných zápočtů. Ten kdo převzal dluh, může uplatnit námitky, které má vůči věřiteli původní dlužník.

Pokud jde o shodu započítávaných pohledávek (druhovú shoda) je zapotřebí zdůraznit, že k zápočtu dochází nejčastěji v případě peněžitých pohledávek. Zápočtení je však možné i u pohledávek s jiným druhově určeným plněním. Předmětem plnění obou pohledávek musí být věci stejného druhu (určené podle počtu, míry, váhy), nikoliv tedy věci individuálně určené (tj. nezastupitelný předmět plnění). Rozdílný právní důvod (titul) vzniku obou pohledávek zásadně podle českého práva nebrání zápočtení, a to s výjimkou uvedenou v § 58 odst. 1 ObčZ - tato výjimka se týká pohledávky z titulu náhrady škody na zdraví.

Obecná způsobilost pohledávek k zápočtu vyžaduje, aby se především jednalo o pohledávky ze soukromoprávního (občanskoprávního) vztahu, nikoliv o pohledávky ze vztahu veřejnoprávního (toto bylo v případě souvislostí posuzovaných v tomto posudku v plném rozsahu splněno).

Kompenzabilní nejsou pohledávky, jejichž zápočtení je vyloučeno zákonem nebo dohodou účastníků (ani tyto skutečnosti nebyly v dané věci zjištěny). Pro zápočtení jednostranným úkonem je okruh nekompenzabilních pohledávek mnohem širší, než pro možnost zápočtení dohodou.

K zániku závazku zápočtením nedochází automaticky v okamžiku, kdy se dvě započítatelné pohledávky setkaly, nýbrž na základě (i) jednostranného právního úkonu nebo (ii) dvoustranného právního úkonu - dohody.

Vzájemnost pohledávek znamená, že věřitel (jako jedna ze stran závazkového právního vztahu) jedné pohledávky je zároveň dlužníkem ve vztahu ke straně druhé. Zákon stanoví výjimky, kdy pohledávka, která má být započtena, náleží jiné osobě.

Stejný druh pohledávek znamená, že předmětem pohledávek musí být plnění stejného druhu (nikoli věc individuálně určená). U započtení půjde nejčastěji o pohledávky peněžité povahy, nicméně může jít o jakékoli jiné dle hově určené plnění.

Dalším zákonným předpokladem je učinění právně relevantního projevu vůle, který směřuje k započtení (jednostranným právním úkonem nebo dohodou).

V případě MUS se jednalo především o dohody o započtení. Předpoklady zápočtu jsou však v tomto případě splněny jak pokud jde o započtení dohodou, tak o započtení jednostranné. Není tedy pochybností o tom, že předpoklady zápočtu podle českého práva splněny byly.

Projev započtení

Ke kompenzaci podle § 580 ObčZ je třeba, aby jeden z účastníků učinil projev k započtení adresovaný druhému účastníku. Forma pro tento právní úkon není v Českém právu předepsána; zásadně podle českého práva (nevyplývá-li ze smlouvy nebo z právního předpisu jinak) stačí ústní projev, v posuzovaných souvislostech by bylo možno provést zápočet též neformálně tj. verbálně.

Z obsahu projevu vůle směřujícího k započtení musí být zřejmé, jaká pohledávka a v jaké výši se uplatňuje k započtení (započítává) proti pohledávce věřitele. Obecné náležitosti právního úkonu stanoví ustanovení § 34 a násl. ObčZ. Souhlasu druhého účastníka není třeba; k započtení může dojít i proti jeho vůli.

Kompenzační projev lze učinit poté, co se pohledávky setkaly, tj. od okamžiku splatnosti té pohledávky, která se stala splatnou později (v případě jednostranného zápočtu).

Zánik pohledávky

Zánik pohledávky nastane okamžikem, kdy se setkají pohledávky způsobilé k započtení. To znamená, že účinky kompenzace nastávají okamžikem, kdy se pohledávky střetnou (okamžikem splatnosti pozdější z nich), a to v rozsahu, v němž se vzájemně kryjí. Je-li jedna z nich vyšší, zaniká tato (vyšší pohledávka) jen do výše protipohledávky; ve zbytku však trvá nadále.

Kompenzační projev jedné ze stran má účinky zpětně k okamžiku setkání obou pohledávek, i když byl učiněn teprve splatností obou pohledávek. Splatnost pohledávky znamená, že nastala povinnost dlužníka tuto pohledávku uspokojit. Splatnost není možné zaměňovat s její existencí či neexistencí (neexistující pohledávka nemůže být splatná), ani s vymahatelností u soudu.

Vzájemný návrh a procesní obrana (procesní započtení)

Projev k započtení lze učinit rovněž v průběhu soudního řízení jako projev procesní obrany proti žalobě. Pokud dlužník uplatňuje k započtení vzájemnou pohledávku ve výši nepřesahující pohledávku věřitele (žalobce), posuzuje se započtení jako obrana žalovaného. Pokud uplatňuje svou pohledávku k započtení a žádá, aby mu bylo přisouzeno více, než činí pohledávka uplatněná věřitelem, jedná se v tomto přesahujícím rozsahu o vzájemný návrh (§ 98 občanského soudního řádu - „OSŘ“).

V daném případě se ovšem nejednalo o žádný zápočet v průběhu jakéhokoliv řízení a taková možnost je v rámci tohoto materiálu uvedena jen pro jeho úplnost v souvislosti s problematikou započtení.

Výkon rozhodnutí

I při výkonu rozhodnutí může povinný uplatnit námitku směřující k započtení vzájemné pohledávky, aniž by svůj nárok musel uplatnit samostatnou žalobou.

V daném případě se ovšem nejednalo o žádný zápočet v průběhu exekučního řízení a taková možnost je v rámci tohoto materiálu uvedena jen pro jeho úplnost v souvislosti s problematikou započtení.

Promlčení a prodlení

Okamžik střetu pohledávek má význam i z hlediska promlčení. Pouze v případě, že vzájemná pohledávka byla promlčena již v okamžiku, kdy se pohledávky střetly (tj. v okamžiku splatnosti pohledávky), může být námitka promlčení úspěšná. Důsledkem zániku závazku (hlavního zanikají i závazky vedlejší a akcesorické (ručení, zástavní právo, povinnost platit úroky). Vzhledem k tomu, že zánik pohledávek nastává zpětně k okamžiku splatnosti později splatné pohledávky, zaniká k tomuto datu spolu s dluhem obou stran i jejich prodlení. Dlužník pohledávky dříve splatné přestává být od uvedeného okamžiku v prodlení a není povinen platit úroky z prodlení za dobu poté, co se pohledávky střetly. Na jeho povinnost zaplatit úroky za dobu od počátku jeho prodlení do okamžiku zániku pohledávek se však nic nemění.

Jak bylo zmíněno, v případě pohledávek MUS šlo především o započtení dohodou, kdy k započtení nedochází jednostranným právním úkonem, nýbrž na základě dohody stran, které proti sobě mají vzájemné pohledávky. V další části porovnáme podmínky započtení v českém právu, resp. za jakých podmínek není započtení přípustné.

Obecně k nepřípustnosti započtení

V ustanovení § 58 odst. 1 a odst. 2 ObčZ jsou specifikovány druhy pohledávek, které nejsou způsobilé k započtení:

- na náhradu škody způsobené na zdraví, ledaže by obě pohledávky zněly na náhradu škody způsobené na zdraví; započtení i oproti pohledávce jiného druhu je možné na základě dohody stran,
- které nelze postihnout výkonem rozhodnutí, nedohodnou-li se strany jinak,
- které jsou promlčené, nedohodnou-li se strany jinak,
- má-li být započtena pohledávka, která ještě splatná není, nedohodnou-li se strany jinak,
- na výživné, nedohodnou-li se strany jinak,
- na výživné poskytované nezletilým dětem, a to ani na základě dohody stran.

Tento výčet nekompenzabilních pohledávek platí obligatorně pouze pro jednostranné započtení. Kromě toho může být započtení vyloučeno dohodou stran o tom, že určité jejich vzájemné pohledávky nemohou být započteny. Takovou dohodu lze uzavřít i poté, co se pohledávky již setkaly, pokud ovšem jedna ze stran již neučinila kompenzační projev. Nepřípustnost započtení může být dále stanovena zvláštním předpisem.

Započtení je například vyloučeno proti pohledávce dlužníka, jakmile byl na jeho majetek prohlášen konkurs, resp. prohlášen úpadek. Pro započitatelnost pohledávky není rozhodující, zda pohledávka vznikla ze smlouvy, z jiného právního úkonu či z jiné skutečnosti.

Vzájemně lze započíst pohledávky z občanskoprávních a obchodních vztahů za předpokladu, že jsou obě způsobilé k započtení podle toho právního předpisu, jíž se každá z nich řídí. Pro započitatelnost pohledávky z obchodních závazků jsou samozřejmě rozhodující ustanovení ObchZ. V některých případech nepřipustnosti jednostranného započtení stanoví ObchZ odchylná pravidla.

Kompenzační projev učiněný proti pohledávkám vyloučeným ze započtení nemá právní účinky. Tyto pohledávky se však samy k započtení hodí; mohou být namítnuty k započtení proti pohledávce věřitele.

V posuzovaných souvislostech nebyla zjištěna existence žádných pohledávek, proti nimž není započtení přípustné.

Započtení proti nesplatné pohledávce

Zvlášť je v § 581 odsl. 2 ObčZ upravena způsobilost k započtení pohledávky dosud nesplatné. Dokud není pohledávka splatná, nelze jí jednostranně započítat proti splatné pohledávce.

Nicméně nutnost řešení této otázky v posuzovaných souvislostech nenastala, neboť pohledávky MUS nebyly v okamžiku započtení nesplatné.

Dílčí závěr:

Zápočty provedené MUS splňovaly všechny podmínky předepsané ustanovením tehdy platného ObčZ, a proto byly pohledávky způsobilé k zápočtu, tj. tam, kdy k započtení došlo, stalo se tak v souladu s českým právem. Žádná škoda ani úkor nebyly těmito operacemi způsobeny.

2.2.4.2.2 Posouzení z hlediska Obchodního zákoníku

Specifika započtení dle ObchZ

Jak již bylo zmíněno, úprava obsažená v ObchZ není komplexní a fakticky jen doplňuje určité specifické variace institutu započtení pro situace, kdy se právní vztahy mezi subjekty, které proti sobě mají pohledávky, řídí českým ObchZ .

Všechny situace, za kterých přicházelo v úvahu započtení pohledávek MUS, které jsou předmětem tohoto dokumentu, se řídily právě ustanoveními ObchZ . S ohledem na charakter obchodněprávních vztahů a jejich úpravy podle českého práva je nutno obecně konstatovat, že právě v případech, kdy ObchZ subsidiárně stanoví pro obchodně-právní závazkové vztahy odlišnou úpravu, než je tomu dle ObčZ , tedy dle úpravy obecné, jde ve vztahu k této obecné úpravě o úpravu mírnější, vycházející z maximální míry autonomie smluvních závazků podle českého práva, která byla dokonce opakovaně judikována jak Ústavním soudem ČR. tak Nejvyšším soudem

Základní charakteristiky započtení dle ObchZ se nemění oproti úpravě ObčZ . Započtením zásadně zanikají vzájemné pohledávky stejného druhu mezi týmiž stranami, pokud se kryjí, a to v takovém rozsahu, v jakém se vzájemně kryjí. Tím dochází k tomu, že v případě započítávaných pohledávek existujících v jiné výši (ve vzájemném poměru), nižší pohledávka zanikne zcela, vyšší pohledávka jen částečně. Projev, který směřuje k započtení, má účinky od okamžiku, kdy se pohledávky setkaly, tedy zpětně. Při započtení tudíž dochází k zániku pohledávky v tom okamžiku, kdy se pohledávky střetly. Okamžikem střetu je den, kdy nastala splatnost pohledávky později splatné.

OZ vylučuje v §108 odst. 2 ObchZ započtení jakéhokoli nároku společníka vůči společnosti s ručením omezeným na zaplacení nesplacené části vkladu s výjimkou případu §106 OZ, tj. započtení plnění poskytnutého za společnost, ke kterému dochází ze zákona, ledaže s takovým započtením vysloví souhlas valná hromada při zvyšování základního kapitálu a dále podle §163 odst. 3 OZ započtení proti pohledávce akciové společnosti na splacení emisního kurzu akcií, ledaže s tím souhlasí valná hromada při zvyšování základního kapitálu. **Žádný z těchto případů nebyl v posuzované materii zjištěn.**

V případě MUS se jednalo o plnění kupní ceny započtením vzájemných pohledávek dohodou, a proto byly výše specifikované podmínky v plném rozsahu naplněny. Jednalo se ve skutečnosti o plnění započtením, tedy vlastně jen o technicky jinou formu úhrady. Ve skutečnosti je však s takovým započtením jak z pohledu předpisu civilního práva tak například z pohledu bilančních předpisů nakládáno zcela shodně, jako v případě úhrady. Jde tedy z právního hlediska o plnohodnotný zánik závazků jeho splněním. S jednostranným započtením plnění jsou spojeny určité otázky, které si zaslouží podrobnější rozbor vzhledem k otázce, zda při započtení pohledávek MUS došlo k naplnění zákonných podmínek.

Započtení jako plnění

V praxi často dochází k zániku závazku započtením namísto jeho splněním. Ačkoliv právní řád započtení od splnění (alespoň formálně) samozřejmě odlišuje, vztah obou institutů nelze mít za dořešený. Zmiňuje-li např. zákon v určité situaci pouze splnění, lze tytéž důsledky vztáhnout na započtení? V judikatuře Nejvyššího soudu ČR převažují jednoznačně rozhodnutí, která vycházejí z plné rovnocennosti obou institutů.

Postoupení pohledávky a započtení

V praxi ale vznikla otázka, zda lze uvedené důsledky vztáhnout též na započtení. Pohledávka za dlužníkem byla účinně postoupena, postoupitel (původní věřitel) V1 však dlužníku její postoupení (dosud) neoznámil a ani postupník (nový věřitel) V2 mu je neprokázal. V této situaci dlužník provede namísto splnění započtení - proti pohledávce, kterou za ním měl V1, započte svou pohledávku, kterou má za V1. Zápočtový úkon přitom adresuje V1. Zprostí se tím svého závazku vůči věřiteli (nyní již) V2, když zákon výslovně hovoří jen o splnění ve vztahu k postoupiteli, tj. V1, nikoliv též o započtení?

V případě MUS bylo postoupení pohledávky oznámeno dlužníku tj. MUS, prakticky souběžně s účinky postoupení a nevzniká tedy pochybnost ohledně účinků následného započtení, což potvrzuje i názor české judikatury.

Započtení a zástava

Z podobné filozofie vychází rozhodnutí, kterým se Nejvyšší soud ČR vypořádal s tímž problémem ve vztahu k započtení proti zastavené pohledávce.

V případě započtení MUS však nedošlo k tomu, že by jedna z pohledávek byla předmětem zástavy. Z tohoto důvodu je třeba považovat započtení provedené MUS za bezproblémové i z pohledu možných souvislostí započtení a zástavy.

Ochrana věřitele

K ochraně věřitele v případě, že se dlužník stal platebně nezpůsobilým, je pro obchodní vztahy upravena odchylka od obecně platného pravidla, že započítat lze jen pohledávku splatnou, Započítávat lze i nesplátané pohledávky vůči pohledávce splatné, není-li dlužník schopen plnit své peněžité závazky.

Jak vyplynulo z finanční analýzy provedené níže v textu, MUS nebyla v žádném okamžiku neschopná plnit své závazky a ani u jejich věřitelů/dlužníků tato situace nenastala.

Započtení závazků v různých měnách

Peněžité pohledávky mohou být sjednány, resp. existovat v různých měnách. Započtení je zásadně možné jen pokud je splněna podmínka stejného druhu pohledávek. Splnění této podmínky by bez této speciální úpravy bylo v případě různých měn sporné. Takto je věc řešena s jasným pravidlem pro přepočítání, které obsahují ustanovení § 732 ObchZ a § 733 ObchZ .

Citovaná úprava obsažená v ObchZ poskytuje potřebnou jistotu ohledně měny, v níž má být plněno. Kursovní rizika nemohou být důvodem pro nesplnění povinnosti dlužníka. Je však obvyklé, že se strany proti kursovým rizikům zajišťují. Náklady platby (bankovní výlohy) zpravidla hradí ta strana, která plnění uskutečňuje. Pokud by výjimečně nebyla měna plnění sjednána, je obvyklé, že se platí v měně místa, kde má být plněno.

V případě započtení závazků MUS se jednalo o započtení mezi závazky v USD a CZK tak, jak bylo určeno relevantními smlouvami, Zápočet takových závazku byl pak podle českého práva bez dalšího možný,

Srovnáme-li například se švýcarskou úpravou, byly by i zde s ohledem na měny závazků podmínky zápočtů splněny, když pro obě tyto měny existovaly odpovídající směnné kursy a dohoda síran zápočet nevyloučila, naopak zde došlo k výslovnému sjednání zápočtu.

Pro měnový přepočtení se používá kurs měny stanovený ústřední nebo komerční bankou. Kursy jednotlivých bank se ovšem mohou lišit. Je proto vhodné samozřejmě dohodnout kurs podle kursu vyhlášeného Českou národní bankou jako centrální bankou nebo podle některé komerční banky (soukromoprávního subjektu), popřípadě stanoví průměr kursů určitých bank. Pokud dlužník nezplatí včas a strany na tuto možnost nepamatují ve smlouvě, je v mezinárodní praxi obvyklé, že si věřitel může vybrat mezi kursem platným v době splatnosti nebo kursem platným v době uskutečnění platby.

V případě MUS se jednalo o započtení mezi závazky v USD a CZK tak, jak bylo určeno relevantními smlouvami. Zápočet takových závazků byl pak podle českého práva bez dalšího možný.

V případě MUS byl kurz určen v souladu se zákonnými předpisy.

Pravidla pro jednostranné započtení u postoupených pohledávek

Postupování pohledávek je v obchodních vztazích zcela standardní praxe a často dochází i k opětovnému postoupení jedné a téže pohledávky (příp. její části). To vyžaduje přesné pravidlo zabezpečující dostatečnou jistotu pro toho, kdo pohledávku přejímá. Vychází se proto jen z toho, že by neodpovídalo zásadám poctivého obchodního styku, aby byla vyloučena možnost započtení pohledávky, kterou má dlužník vůči původnímu, prvnímu věřiteli, Stav závazkového vztahu při vzniku závazku je v obchodních vztazích zásadně rozhodný. Dále je zřejmá možnost vypořádat dluh započtením ve vztahu k současnému věřiteli, jak odpovídá obecné možnosti vyrovnání dluhu. Proto omezení jen na prvního a na posledního věřitele a pominutí ostatních bez ohledu na jejich počet, a zda jsou dlužníkovi známi, není možno v mezinárodním styku zejména v případě smluvních závazkových vztahů považovat za přiměřené a obecně akceptovatelné jako základní pravidlo.

Přestože v případě MUS došlo k předchozímu postoupení pohledávek, není tato podmínka porušena, jelikož k zápočtu došlo po vzájemné dohodě stran smlouvy o započtení, a proto nedošlo k tomu, že by byla narušena právní jistota kterékoliv ze stran obou smluvních závazkových vztahů, které byly předmětem zápočtu.

Dohoda o započtení pohledávek

Podmínky, které musí být splněny, aby mohlo dojít k započtení, jsou stanoveny pro započtení jednostranným úkonem projevem směřujícím k započtení. Dohoda je možná obecně i v dalších případech. Pokud jde o obchodní závazkové vztahy, vyjadřovalo toto ustanovení v době vydání obchodního zákoníku zcela správně, že lze dohodou započíst všechny pohledávky, které mezi stranami existují, zejména jde o pohledávky ještě nesplacené nebo pohledávky, které byly promlčeny již v době, kdy se setkaly. Je však nutno uvést, že tak, jak zní, je toto ustanovení dotčeno zněním § 108 odst. 2, § 163 odst. 3 v současně platném znění, jak je uvedeno v úvodu tohoto oddílu, a dále je nutno si uvědomit, že je dotčeno omezením i vyloučením možnosti započtení na majetek konkursní podstaty.

V zásadě ovšem platí, že dohoda stran, podle zásady smluvní volnosti, umožňuje dle českého práva uzavřít dohodu prakticky o započtení všech pohledávek mezi stranami, které jsou ochotny dohodnout se na konkrétních podmínkách. Obecné zásady jsou stále platné, avšak omezení, kladená jednostrannému započtení z důvodů ochrany věřitele / smluvní strany, se neaplikují v případě dohod o započtení.

Dílčí závěr:

Zápočty provedené MUS splňovaly všechny podmínky předepsané ustanoveními tehdy platného ObchZ, a proto byly způsobilé zápočtu, tj. tam, kdy k započtení došlo, stalo se tak v souladu s českým právem. Žádná škoda ani úkor nebyly těmito operacemi způsobeny.

Dohoda mezi MUS a jejími věřiteli/dlužníky, byla dle výše poskytnutého rozboru zcela v souladu s českým právem a měla dle existujících podkladů za následek platné splnění a zánik vzájemných závazků v rozsahu, jak byly popsány ve smlouvě. Všechny další zápočty vyplývající z transakcí MUS byly dle našeho rozboru dle výše uvedených podmínek také platně provedeny a závazky na nich závislé zanikly v souladu s českým právem, které pro ně bylo rozhodné. Žádná škoda ani úkor nebyly těmito operacemi způsobeny.

2.2.4.3 Účetní aspekty

Zásady vedení účetnictví

Způsob a zásady vedení účetnictví upravuje vzhledem ke skutečnosti, že posuzovaná společnost je právnickou osobou se sídlem v České republice, Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen „Zákon“).

Ten stanoví, že účetní jednotky účtují o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Předmětem účetnictví je účtování podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí.

Předložené podklady umožňují konstatovat, že tato podmínka byla v případě posuzovaných skutečností splněna, jelikož účetní záznamy časově a věcně souvisí.

Posuzovaná účetní jednotka, tj. posuzovaná společnost, je povinna vést účetnictví ode dne svého vzniku až do dne svého zániku a dodržovat přitom povinnosti stanovené Zákonem a souvisejícími předpisy.

Dále Zákon stanovuje, že účetní jednotky jsou povinny zachycovat skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví, ("účetní případy") účetními doklady, zaznamenávat účetní případy v účetních knihách ("účetní zápisy") pouze na základě účetních záznamů, inventarizovat majetek a závazky, sestavovat účetní závěrku, a celkově vést účetnictví tak, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky. Přitom platí:

- zobrazení je věrné, jestliže obsah položek účetní závěrky odpovídá skutečnému stavu, který je přitom zobrazen v souladu s účetními metodami, jejichž použití je účetní jednotce uloženo na základě tohoto zákona,

Předložené podklady umožňují konstatovat, že tato podmínka byla v případě posuzovaných skutečností splněna, když účetní záznamy odpovídají skutečnému stavu odpovídajícímu předloženým právním dokumentu i v minulé kapitole posuzovaným samotným právním aspektům.

- zobrazení je poctivé, když jsou při něm použity účetní metody způsobení, který vede k dosažení věrnosti, Tam, kde účetní jednotka může volit mezi více možnostmi dané účetní metody a zvolená možnost by zastírala skutečný stav, je účetní jednotka povinna zvolit jinou možnost, která skutečnému stavu odpovídá.

Předložené podklady umožňují konstatovat, že tato podmínka byla v případě posuzovaných skutečností splněna, když byly prováděny na základě znaleckých posudků na ocenění jednotlivých aktiv, resp. závazků.

Účetní jednotka je povinna použít účetní metody způsobem, který vychází z předpokladu, že bude nepřetržitě pokračovat ve své činnosti a že u ní nenastává žádná skutečnost, která by ji omezovala nebo ji zabraňovala v této činnosti pokračovat i v dohledné budoucnosti. V případě, že účetní jednotka má informaci o tom, že u ní taková skutečnost nastává, je povinna použít účetní metody způsobem tomu odpovídajícím, přičemž informaci o použitém způsobu jsou povinny uvést v příloze v účetní závěrce.

Účetní jednotky jsou povinny účtovat o aktivech a pasivech, jakož i o finančních prostředcích státního rozpočtu a finančních prostředcích rozpočtů územních samosprávných celků, nákladech a výnosech v účetních knihách a zobrazovat je v účetní závěrce samostatně bez jejich vzájemného zúčtování. Porušením vzájemného zúčtování nejsou případy upravené účetními metodami.

Dále jsou účetní jednotky povinny vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamu, přitom platí, že

- účetnictví účetní jednotky je správné, jestliže účetní jednotka vede účetnictví tak, že to neodporuje tomuto zákonu a ostatním právním předpisům ani neobchází jejich účel,
- účetnictví je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala v účetním období v účetních knihách všechny účetní případy, které v něm měla zaúčtovat, a nejpozději do konce tohoto období za jemu bezprostředně předcházející účetní období sestavila účetní závěrku, popřípadě i konsolidovanou účetní závěrku, vyhotovila výroční zprávu.

Jak již bylo zmíněno výše, údaje obsažené v auditorských zprávách za období let 1999 až 2003 (včetně mimořádné účetní závěrky k 30.9.2003) zpracovaných společností KPMG Česká republika Audit, spol. s.r.o. neobsahují žádné informace o možném vzniku škody či upozornění na rizikové transakce. Auditorská zpráva ze dne 16.8.2000 (audit účetní závěrky MUS k 31.12.1999) uvádí, že účetní závěrka ve všech významných ohledech zobrazuje věrně majetek, závazky a vlastní jmění společnosti MUS a výsledky hospodaření za rok 1999 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy České republiky.

Dílčí závěr:

Uvedenými transakcemi a jejich zobrazením v účetní evidenci nedošlo ke zkreslení obrazu aktiv, závazků a vlastního kapitálu společnosti Mostecká uhelná společnost a.s., právní nástupce a žádná škoda ani úkor v této souvislosti způsobeny nebyly.

2.2.4.4 Závěr posouzení započtení pohledávky Portoinvest – MUS a splacení dluhu

V usnesení o zahájení TS ČTS: OKFK- 52 - 564 /TČ-2008-11 na straně 3 je uvedeno :

Dluh vzniklý z těchto níže uvedených nevýhodných smluv o investování nebyl ze strany EERL společnosti Portoinvest nikdy splacen a vyvedení těchto finančních prostředků a existence dluhu byla v následujících letech, nejpozději však do 26.10.2006, zastřena snížením základního kapitálu společnosti Portoinvest a dalšími účelovými operacemi (tj. bez ekonomického významu) v rámci přeměn Společnosti MUS a dalších obchodních společností, které obvinění ovládali, kdy dluhy zanikly vzájemnými zápočty závazků těchto společností a dalšími účetními operacemi.

Domníváme se, že se ze strany vyšetřujícího orgánu jedná o nepochopení situace. Výše uvedené tvrzení, že dluhy zanikly vzájemnými zápočty závazků těchto společností a dalšími

účetními operacemi přímo prokazuje, že i policie je přesvědčena, že dluhy zanikly podle účetních pravidel. V této souvislosti konstatujeme, že závěry vyšetřujících orgánů nejsou správné – ani zápočet ani snížení základního kapitálu nebo převod jmění na společníka nejsou nevýhodné nebo účelové operace nebo operace bez ekonomického smyslu, naopak, jedná se o platný, právem aprobovaný postup. Dluhy tedy byly řádně splaceny.

Policie dále tvrdí, že *Výsledkem výše popsaných kroků obviněných a jimi na jejich popud uzavřených nevýhodných smluv, uzavřených obchodními společnostmi, které obvinění ovládali, bylo naprosté znehodnocení investic společnosti MUS do Společnosti Portoinvest, která byla obviněnými a jimi realizovanými smlouvami se společností EERL fakticky vytunelována.*

Ani tomuto závěru nelze přisvědčit.

Celá transakce je poměrně komplikovaná a nepřehledná, dovolujeme si ji proto zjednodušit, aby bylo snazší ji pochopit.

- EERL za investice získané od společnosti Portoinvest (v celkové hodnotě 145.850.000 USD) koupil akcie MUS. Jednalo se o akcie, jejichž hodnota nebyla nikdy zpochybněna, právě naopak.
- EERL následně akcie MUS prodala zprostředkovaně přes společnost skupiny APPIAN společnosti Ležáky a.s.
- Ležáky rozhodnutím VH převedla na sebe jmění MUS, včetně podílu v Portoinvest.
- Ležáky následně podíl v Portoinvest prodávají a započítají společnosti ze skupiny APPIAN za částku 150 milionů USD a započítá si svou pohledávku proti řádně existujícímu závazku.

Na základě posouzení vývoje transakce Portoinvest – EERL a započtení pohledávky, právních a účetních aspektů jsme došli k následujícím závěrům:

- **Pohledávka společnosti Mostecká uhelná společnost, a. s., právní nástupce, se sídlem V Řezáče 315. Most, PSČ 434 67, IČ 25428799 za společností APPIAN GROUP PLC, se sídlem 37 Lombard Street, London EC3V 9BQ, zapsaná v Companies House pod č. 4475462 z titulu převodu majetku a práv ve společnosti Portoinvest Establishment byla tímto zápočtem v plné výši uhrazena. Tím byl i splacen celkový dluh, který je v podstatě předmětem trestního stíhání. Škoda je tedy v tomto kontextu vyloučena.**
- **Započtení pohledávky proběhlo v souladu s českým právním řádem.**
- **Započtení pohledávky proběhlo v souladu se základními účetními principy a českými účetními standardy.**

V závěru operace došlo de facto ke stažení akcií MUS z trhu, což je právní institut, která je v pozdější právní úpravě znám jako vytěsnění či squeeze out. Minoritní akcionáři byli vypořádáni v souladu s platnou právní úpravou. Přitom tam, kde došlo k zápočtu pohledávek a závazků mezi jednotlivými subjekty, případně ke snížení základního kapitálu, nejednalo se o postup protiprávní, ale naopak o postup v rámci platného práva dovolený a právem předvídaný. Dále konstatujeme, že žádné ze zúčastněných společnosti, a to konkrétně ani MUS či jeho právními nástupci, ani Portoinvestu žádná škoda ani úkor v této souvislosti nevznikly.

2.2.5 Posouzení dopadu transakce Portoinvest – EERL na hospodaření společnosti MUS v období 1999 – 2003

V následující části je provedena analýza finančního zdraví společnosti MUS, která založila a evidovala společnost Portoinvest ve svém majetku v rámci finančních investic (za účelem investování v rámci energetického trhu). Pokud by vznikla škoda společnosti Portoinvest, zřejmě by vznikla škoda i společnosti MUS, což by se projevilo ve výkonosti společnosti a výsledcích jejího hospodaření. Je však důležité poznamenat, že samotný potenciální vznik škody z titulu hlavní činnosti společnosti Portoinvest by a priori nemusel znamenat vznik „úkoru“, tj. jednání **"na úkor jednoho nebo více podnikatelů nebo jejich podniků"**. Jak již bylo zmíněno výše, investiční činnost je spjata jednak s určitou mírou pravděpodobnosti výnosu, ale také určitou mírou pravděpodobnosti ztráty.

Finanční analýza je provedena ve sledovaném období let 1999 – 30.9. 2003.

2.2.5.1 Analýza zisku a ztrát

VÝSLEDOVKA	1999		2000		2001		2002		2003	
	[tis. Kč]	podíl [%]	[tis. Kč]	podíl [%]	[tis. Kč]	podíl [%]	[tis. Kč]	podíl [%]	[tis. Kč]	podíl [%]
Tržby za prodej zboží	7 574	0,1%	357 995	5,0%	191 775	2,8%	7 698	0,1%	5 982	0,1%
Náklady na prodané zboží	4 543	0,1%	353 755	4,9%	187 436	2,7%	4 209	0,1%	3 247	0,1%
Obchodní marže	3 031	0,0%	4 240	0,1%	4 339	0,1%	3 489	0,1%	2 735	0,1%
Tržby z prodeje výrobků a	6 600 844	99,9%	6 834 308	95,0%	6 669 971	97,2%	6 450 604	99,9%	4 494 598	99,9%
Výkonová spotřeba	2 921 362	44,2%	2 793 567	38,8%	2 759 262	40,2%	2 802 181	43,4%	2 098 292	46,6%
Přidaná hodnota	3 723 358	56,3%	4 119 573	57,3%	4 015 931	58,5%	3 749 137	58,1%	2 428 739	54,0%
Osobní náklady	2 311 261	35,0%	1 837 678	25,6%	1 775 162	25,9%	1 777 661	27,5%	1 166 960	25,9%
Odpisy dlouhodobého majetku	933 023	14,1%	871 176	12,1%	727 584	10,6%	570 315	8,8%	364 576	8,1%
Tržby z prodeje dl.majetku	153 080	2,3%	144 545	2,0%	127 801	1,9%	140 183	2,2%	216 712	4,8%
ZC prodaného majetku	100 477	1,5%	119 589	1,7%	106 082	1,5%	79 278	1,2%	123 385	2,7%
Provozní VH	-1 248 182	-18,9%	630 491	8,8%	559 195	8,1%	1 186 866	18,4%	945 868	21,0%
Výnosové úroky	14 186	0,2%	16 938	0,2%	65 187	1,0%	34 654	0,5%	11 622	0,3%
Nákladové úroky	29 454	0,4%	23 605	0,3%	12 857	0,2%	1 607	0,0%	673	0,0%
Finanční VH	216 494	3,3%	-166 650	-2,3%	-19 439	-0,3%	73 570	1,1%	-767 282	-17,0%
VH za běžnou činnost	-1 041 151	-15,8%	416 982	5,8%	510 180	7,4%	924 104	14,3%	117 717	2,6%
Mimořádný VH	-14 146	-0,2%	42 518	0,6%	-5 369	-0,1%	-302 881	-4,7%	262	0,0%
VH za účetní období	-1 055 297	-16,0%	459 500	6,4%	504 811	7,4%	621 223	9,6%	117 979	2,6%

Ve sledovaném období lze vidět dva základní trendy – postupný pokles absolutního objemu tržeb a současně i postupný pokles celkových provozních nákladů společnosti MUS. Příčinou prvního je vývoj těžby hnědého uhlí v ČR, kdy byl již od roku 1993 zaznamenáván tlak na pokles těžby v rámci energetické koncepce ČR, mimo jiné i z důvodu trendu rozvoje ekologických opatření. Příčinou druhého jsou reakce managementu společnosti MUS na pokles výkonů společnosti, které se projevily úsporami provozních nákladů.

Provozní výsledek hospodaření se po sledované období postupně zvyšoval ze ztráty cca 1.248 mil. Kč v roce 1998 až po zisk 964 mil. Kč. Tento vývoj znamenal i růst provozní ziskové marže z -18,9 % v roce 1998 na 21 % v roce 2003.

2.2.5.2 Analýza majetkové struktury

AKTIVA	1999		2000		2001		2002		2003	
	[tis. Kč]	podíl [%]	[tis. Kč]	podíl [%]	[tis. Kč]	podíl [%]	[tis. Kč]	podíl [%]	[tis. Kč]	podíl [%]
AKTIVA celkem	15 259 832	100,0%	15 691 621	100,0%	17 670 532	100,0%	16 674 615	100,0%	17 736 097	100,0%
Dlouhodobý majetek	11 481 986	75,2%	10 581 078	67,4%	13 860 250	78,4%	14 449 594	86,7%	9 191 458	51,8%
Dlouhodobý nehmotný	161 078	1,1%	195 943	1,2%	145 908	0,8%	105 253	0,6%	71 413	0,4%
Dlouhodobý hmotný majetek	4 970 268	32,6%	3 771 266	24,0%	3 312 049	18,7%	2 998 316	18,0%	2 785 559	15,7%
Dlouhodobý finanční majetek	6 350 640	41,6%	6 613 869	42,1%	10 402 293	58,9%	11 346 025	68,0%	6 334 486	35,7%
Oběžná aktiva	2 369 782	15,5%	4 314 574	27,5%	2 997 962	17,0%	2 216 181	13,3%	8 529 911	48,1%
Zásoby	157 492	1,0%	165 710	1,1%	201 260	1,1%	223 866	1,3%	226 105	1,3%
Dlouhodobé pohledávky	608	0,0%	1 670	0,0%	15 147	0,1%	33	0,0%	218 441	1,2%
Krátkodobé pohledávky	1 634 569	10,7%	1 379 663	8,8%	1 067 827	6,0%	1 120 681	6,7%	5 703 685	32,2%
Finanční majetek	577 113	3,8%	2 767 531	17,6%	1 713 728	9,7%	871 601	5,2%	2 381 680	13,4%
Časové rozlišení	1 408 064	9,2%	795 969	5,1%	812 320	4,6%	8 840	0,1%	14 728	0,1%

- Společnost MUS drží převážnou část majetku (přibližně 75 %) v dlouhodobém majetku. Dlouhodobý hmotný majetek společnosti MUS tvoří ve sledovaném období 32,6 % v roce 1998 až 15,7 % v roce 2003. Největší složkou dlouhodobého majetku je dlouhodobý finanční majetek, jenž zahrnuje finanční investice společnosti.
- Pokles podílu dlouhodobého majetku na majetku společnosti MUS v roce 2003 byl z části kompenzován růstem podílu finančního majetku, tvořený růstem objemu dlužných cenných papírů se splatností do 1 roku, dlouhodobých pohledávek z obchodních vztahů (z cca 0,002 % v roce 2002 na 1,2 % v roce 2003) a také krátkodobých pohledávek (z 6,7 % v roce 2002 na 32,2 % v roce 2003). Dlouhodobé pohledávky jsou tvořeny především pohledávkou za společností MUS- DTS Vrbenský, a.s. ve výši 150.000 tis. Kč.

PASIVA	1999		2000		2001		2002		2003	
	[tis. Kč]	podíl [%]	[tis. Kč]	podíl [%]	[tis. Kč]	podíl [%]	[tis. Kč]	podíl [%]	[tis. Kč]	podíl [%]
PASIVA celkem	15 259 831	100,0%	15 691 621	100,0%	17 670 532	100,0%	16 674 615	100,0%	17 736 097	100,0%
Vlastní kapitál	8 820 647	57,8%	9 266 429	59,1%	9 759 740	55,2%	9 363 506	56,2%	4 551 733	25,7%
Základní kapitál	8 835 898	57,9%	8 835 898	56,3%	8 835 863	50,0%	8 835 898	53,0%	2 000	0,0%
VH minulých let	674 195	4,4%	-381 101	-2,4%	30 123	0,2%	494 728	3,0%	1 071 438	6,0%
VH běžného účetního období	-1 055 297	-6,9%	459 500	2,9%	504 811	2,9%	621 223	3,7%	117 979	0,7%
Cizí zdroje	6 437 617	42,2%	6 421 903	40,9%	7 758 320	43,9%	7 309 151	43,8%	13 183 493	74,3%
Rezervy	4 879 761	32,0%	5 146 614	32,8%	5 754 248	32,6%	6 484 381	38,9%	6 527 839	36,8%
Dlouhodobé závazky	45 345	0,3%	257	0,0%	235	0,0%	0	-	2 583 268	14,6%
Krátkodobé závazky	1 135 181	7,4%	1 067 921	6,8%	1 926 031	10,9%	824 770	4,9%	4 072 386	23,0%
Bankovní úvěry a výpomoci	377 330	2,5%	207 111	1,3%	77 806	0,4%	0	-	0	-
Časové rozlišení	1 567	0,0%	3 289	0,0%	152 472	0,9%	1 958	0,0%	871	0,0%

- Pasiva společnosti MUS rostla mezi lety 1999 – 2001 z cca 15.260 mil. Kč na 17.671 mil. Kč. Tento vývoj byl způsoben růstem výsledku hospodaření, který byl v roce 1999 ve ztrátě cca 1.055 mil. Kč, zatímco v roce 2001 byl již zaznamenán zisk 504,5 mil. Kč. Dalším činitelem růstu pasiv do roku 2001 byl růst Rezerv společnosti, který zahrnuje především růst zákonných rezerv na sanaci a rekultivaci a opravy hmotného majetku.
- V roce 2002 objem pasiv klesl na 16.675 mil. Kč díky poklesu Kapitálových fondů o 983.680 tis. Kč a poklesu stavu Krátkodobých závazků z 1.926 mil. Kč v roce 2001 na 824.770 tis. Kč v roce 2002. K 30.9.2003 se objem pasiv vrátil na úroveň roku 2001 díky růstu dlouhodobých i krátkodobých závazků. V případě dlouhodobých závazků se jedná o růst na 2.583.268 tis. Kč. Krátkodobé závazky vzrostly o bezmála 3.200.000 tis. Kč na částku 4.072.386 tis. Kč. V obou případech se jedná o růst způsobený růstem závazků vůči společníkům, členům družstva a k účast. sdružení, respektive závazků vůči jedinému akcionáři.
- Společnost MUS postupně snižovala během let 1999 - 2001 své zadlužení z 370,3 mil. Kč na 77,8 mil. Kč. V letech 2002 -2003 již neevidovala žádné úročené závazky.

2.2.5.3 Analýza poměrových ukazatelů

Ukazatele likvidity

Rok	Skut.	Skut.	Skut.	Skut.	Skut.
	1999	2000	2001	2002	2003
Likvidita	31.12.	31.12.	31.12.	31.12.	30.9.
Okamžitá likvidita	0,4	2,3	0,9	1,1	0,6
Pohotová likvidita	1,7	3,5	1,4	2,4	2,0
Běžná likvidita	1,8	3,6	1,5	2,7	2,0

- Ve sledovaném období 1999 – 2002 lze vidět obecný trend růstu likvidity společnosti MUS.

- Hodnoty každého typu likvidity vysoce převyšují teoreticky stanovené meze a reflektují spíše konzervativní přístup k jejímu řízení. Hlavním důvodem je pokles úročených závazků.
- Společnost MUS tak ve sledovaném období byla schopna plnit své závazky. Její hospodaření tedy nebylo ohroženo nedostatkem prostředků k hrazení svých závazků.

Ukazatele zadluženosti

Rok	Skut. 1999	Skut. 2000	Skut. 2001	Skut. 2002	Skut. 2003
Podíl vlastního kapitálu na celkovém kapitálu	58%	59%	55%	56%	26%
Podíl dlouhodobého majetku na celkových aktivech	75%	67%	78%	87%	52%
Krytí dlouhodobého majetku celkovým dlouhodobým kapitálem	122%	137%	112%	110%	149%
Krytí dlouhodobého majetku VK	130%	114%	142%	154%	202%
Úrokové krytí	-3451%	2302%	4233%	51216%	26682%

- Ukazatele zadluženosti ukazují na konzervativní přístup k financování společnosti a z toho vyplývající vysokou stabilitu jejího hospodaření. Společnost nebyla ve sledovaném období ohrožena rizikem nesplacení úročených závazků.
- Stabilitu společnosti MUS ve sledovaném období 1999 – 2003 ukazuje také vysoký podíl dlouhodobého majetku na celkových aktivech a potažmo také na celkovém dlouhodobém kapitálu. I přes velký pokles dlouhodobého majetku v roce 2013 tvoří tato aktiva přes 50 % bilanční sumy.

Ukazatele aktivity

Rok	Skut. 1999	Skut. 2000	Skut. 2001	Skut. 2002	Skut. 2003
Aktivita	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	1.1.-30.9.
Doba obratu zásob	8,7	8,2	9,8	12,0	18,2
Doba inkasa krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů	56,6	46,5	43,3	48,8	71,1
Doba inkasa krátkodobých pohledávek celkem	90,3	76,5	65,1	61,8	276,7
Doba splatnosti krátkodobých závazků z obchodních vztahů	65,9	66,4	128,0	127,1	83,2
Doba splatnosti krátkodobých závazků celkem	141,6	127,7	185,4	178,9	425,3

- Společnost MUS prodlužovala ve sledovaném období dobu obratu zásob z 8,7 dní v roce 1999 na 18,2 dní v roce 2003. Důvodem byl postupný pokles tržeb společnosti v letech 2000 – 2003.
- Celková doba inkasa pohledávek mezi lety 1999 – 2002 postupně klesla z 90,3 dní až na 61,8 dní. Naopak doba splatnosti celkových krátkodobých závazků v tomto období vzrostla z 141,6 dní na 178,9 dní, přičemž v roce 2001 dosáhla 185,4 dní. Příčina tohoto prodloužení doby splatnosti v roce 2001 je růst závazků z obchodních vztahů na 1.451 mil. Kč oproti 616.707 tis. Kč v předchozím roce.
- Společnost MUS ve sledovaném období vykazovala poměrně vysoký obchodní deficit (rozdíl doby inkasa krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů a doby splatnosti krátkodobých závazků z obchodních vztahů). To je dáno obchodní politikou MUS, podle které platí závazky dva měsíce po obdržení faktury, a tudíž neexistují takové, jejichž doba po splatnosti by byla delší než 180 dní.
- V roce 2003 lze sledovat razantní zhoršení všech ukazatelů aktivity. Ovšem vzhledem k tomu, že je období posuzováno k datu 30.9. 2003, nejedná se o výsledky konečné, nýbrž částečné a nelze je tak a priori hodnotit negativně.

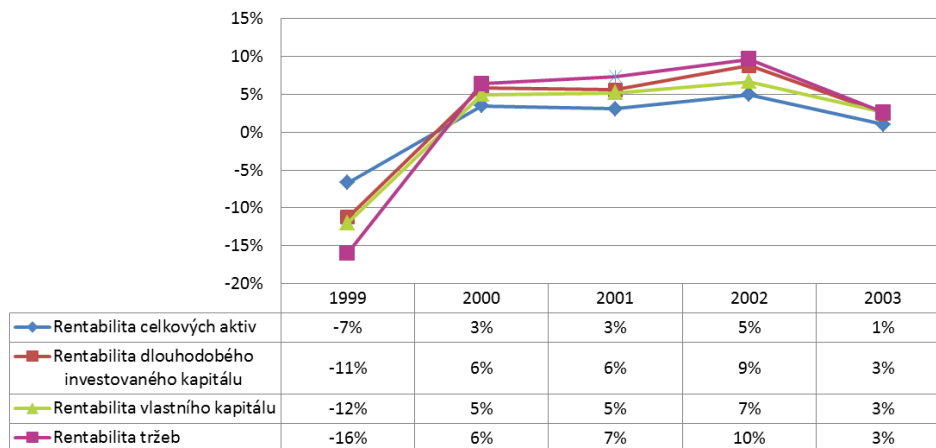
Ukazatele rentability

Rok	Skut. 1999	Skut. 2000	Skut. 2001	Skut. 2002	Skut. 2003
Rentabilita	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	1.1.-31.12.	1.1.-30.9.
Rentabilita celkových aktiv	-7%	3%	3%	5%	1%
Rentabilita dlouhodobého investovaného kapitálu	-11%	6%	6%	9%	3%
Rentabilita vlastního kapitálu	-12%	5%	5%	7%	3%
Rentabilita tržeb	-16%	6%	7%	10%	3%

■ Rentabilita společnosti MUS odpovídá typům společností nákladově-náročné výroby. Přesto se její výše mezi lety 1999 – 2002 postupně zvyšovala. U rentability vlastního kapitálu to bylo z -12 % na 7 %, u rentability tržeb z -16 % na 10 %.

■ Propad v roce 2003 byl způsoben nárůstem Výkonové spotřeby společnosti a především ztrátou Finančního výsledku hospodaření - 711.315 tis. Kč. Ta byla způsobena vlivem ztráty z titulu kurzového rizika realizovaného prodeje finanční investice. V případě nerealizování této ztráty by byl výsledek hospodaření v souladu s vývojem minulých let. I přes to jsou hodnoty výnosnosti kladné a společnost byla schopna z jednotky investovaného kapitálu těžit výnos.

Vývoj rentability

2.2.5.4 Závěr finanční analýzy

Na základě provedené finanční analýzy za rok 1999 - 2003, lze ekonomickou situaci společnosti MUS shrnout následujícím hodnocením:

- Hospodaření společnosti je třeba vidět holisticky, včetně vývoje přístupu státu k energetické koncepci ČR, trendu ekologie a celkové proměně energetického mixu nejen ČR.
- Ukazatele likvidity v čase rostly a pracovní kapitál se vyvíjel rostoucím tempem, z čehož vyplývá, že společnost MUS nebyla v ohrožení nedostatku finančních prostředků na její provoz a naopak přistupovala k hospodaření konzervativně.
- Rentabilita vlastního i celkového kapitálu ve sledovaném období 1999-2002 mírně rostla. Vzhledem k pouze pozvolnému růstu výkonové spotřeby (za celé období o cca 200 mil. Kč) ve sledovaném období lze příčiny poklesu rentability hledat především v poklesu výkonů, který byl ve sledovaném období o téměř 450 mil. Kč. Důvody mohou být spjaty s postupným tlakem na pokles těžby uhlí na Mostecku a Severních Čechách a dále s růstem nákladů na revitalizaci okolí. Pokles rentability v roce 2003 je možné přičíst ztrátě finančního výsledku hospodaření o více než 700 mil. Kč.

- Podíl cizího kapitálu je v letech 1999 - 2002 na stabilní úrovni mezi 42 - 44 %. V roce 2003 vzrostla na 64 %, to však nebylo způsobeno nárůstem úročeného kapitálu, ale poklesem vlastního kapitálu. Z ostatních ukazatelů vyplývá konzervativní přístup financování společnosti MUS. Společnost tak byla schopna po celé sledované období dostát svým závazkům a nebyla ohrožena z titulu vysokého předlužení.
- U ukazatelů aktivity lze sledovat postupný růst, především u doby obratu závazků z obchodních vztahů. Obzvláště v roce 2001 lze vidět problém společnosti dostávat svým závazkům. Jedná se však pouze o výkyv, v dalších letech se již společnost vrací na své původní hodnoty. Hodnoty odpovídají nastavené obchodní politice společnosti MUS.

Závěrem lze říci, že se hospodaření společnosti MUS ve sledovaném období vyvíjelo v souladu s jejím dalším neohroženým fungováním. Dle našeho názoru tak nebylo hospodaření společnosti MUS transakcí Portoinvest – EERL negativně ovlivněno. Žádná škoda ani úkor tedy způsobena nebyly.

3 Závěr

S ohledem na účel a předmět posouzení, poskytnuté informace, provedená šetření, vymezené předpoklady a použitou metodologii bylo provedeno posouzení skládající se z těchto hlavních částí:

- Posouzení transakce Portoinvest – EERL z hlediska nevýhodnosti investice do akcií typu „A“ společnosti EERL
- Posouzení potenciální škody vzniklé společnosti Portoinvest a MUS
- Posouzení správnosti započtení pohledávky vzniklé díky transakci Portoinvest – EERL, které by mělo vést k splacení investovaných prostředků
- Posouzení dopadu transakce Portoinvest – EERL na hospodaření společnosti MUS v období 1999 – 2003

Závěry provedeného znaleckého posudku jsou následující:

- 1) **Není pravda, že nákup podílů ve společnosti EERL byly nevýhodnou investicí, protože podíly neumožňovaly řízení společnosti EERL.**
- 2) **V rámci transakce Portoinvest – EERL nevznikla společnosti Portoinvest ekonomická ztráta, jež by mohla být označena jako škoda (či úkor) některých ze zúčastněných stran či MUS.**
- 3) **Celou operací došlo de facto ke stažení akcií MUS z trhu. Investice MUS nebo Portoinvest nebyly znehodnoceny, byly použity na dobrovolný odkup akcií MUS od akcionářů, vždy došlo k zápočtu pohledávek a závazků případně ke snížení základního kapitálu. Na základě posouzení vývoje transakce Portoinvest – EERL a započtení pohledávky, právních a účetních aspektů jsme došli k následujícím závěrům:**
 - a. **Pohledávka společnosti Mostecká uhelná společnost, a. s., právní nástupce, se sídlem V Řezáče 315. Most, PSČ 434 67, IČ 25428799 za společností APPIAN GROUP PLC, se sídlem 37 Lombard Street, London EC3V 9BQ, zapsaná v Companies House pod č. 4475462 z titulu převodu majetku a práv ve společnosti Portoinvest Establishment byla tímto zápočtem v plné výši uhrazena. Tím byl splacen celkový dluh, který je předmětem trestního stíhání. Škoda je tedy v tomto kontextu vyloučena.**
 - b. **Započtení pohledávky proběhlo v souladu s českým právním řádem.**
 - c. **Započtení pohledávky proběhlo v souladu se základními účetními principy a českými účetními standardy.**
 - d. **Všechny části transakce proběhly lege artis, tj. v souladu s platným právem.**
 - e. **V souvislosti s uvedenými operacemi tedy nevznikla zúčastněným společností, a to ani MUS či jejím právním nástupcům, ani Portoinvestu ani škoda ani jiný úkor.**
- 4) **Hospodaření společnosti MUS se ve sledovaném období vyvíjelo v souladu s jejím dalším neohroženým fungováním. Dle našeho názoru tak nebylo hospodaření společnosti MUS transakcí Portoinvest – EERL negativně ovlivněno.**

Na základě provedených posouzení se domníváme, že operace investování celkem 145.775.800 USD ze společnosti Portoinvest do společnosti EERL prostřednictvím nákupů podílů v této společnosti (akcií typu „A“) nebyla nevýhodná, dluh, který je předmětem trestního stíhání byl splacen a žádná škoda ani úkor tedy v této souvislosti způsobeny nebyly. Jednalo se o transakce lege artis.

4 Znalecká doložka

Společnost NSG Morison znalecký ústav s.r.o. byla dne 25. 6. 2010 zapsána na základě rozhodnutí ministryně spravedlnosti České republiky č.j. 186/2010-OD-ZN do prvního oddílu seznamu ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost v oboru ekonomika s rozsahem znaleckého oprávnění pro:

- o oceňování podniků a jejich částí
- o oceňování majetkových účastí a obchodních podílů
- o oceňování obchodního jmění zejména při přeměnách právnických osob
- o oceňování nepeněžitých vkladů do obchodních společností
- o oceňování pohledávek a závazků
- o oceňování nemovitostí a staveb
- o oceňování movitého majetku
- o oceňování nehmotného majetku a jiných majetkových hodnot
- o přezkoumání návrhu smlouvy o fúzi
- o přezkoumání projektu rozdělení a přezkoumání smlouvy o rozdělení a převzetí obchodního jmění
- o přezkoumání přiměřenosti ceny nebo směnného poměru cenných papírů při povinné nabídce převzetí
- o přezkoumání přiměřenosti ceny při veřejném návrhu smlouvy o převodu cenných papírů
- o přezkoumání zpráv o vztazích mezi propojenými osobami
- o přezkoumání ovládací smlouvy a smlouvy o převodu zisku
- o posouzení hodnoty zastaveného obchodního podílu pro účely převodu na úhradu dluhu
- o posouzení hodnoty majetku nabývaného od zakladatele, akcionáře, nebo jiné osoby stanovené zákonem za protihodnotu ve výši alespoň jedné desetiny upsaného základního kapitálu
- o posouzení přiměřené výše protiplnění při výkupu účastnických cenných papírů pro účely squeeze-outu
- o vypořádání v penězích při zrušení obchodní společnosti s převodem jmění na společníka
- o transferové ceny
- o kvantifikace finančních ztrát a ušlého zisku

Zhotovitel tohoto posudku tímto ve smyslu ustanovení § 110a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů, prohlašuje, že si je plně vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku podle § 346 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Znalecký posudek je vydán pod pořadovým č. 450-10/2017.

V Praze dne 2. března 2017

.....

Ing. Petr Šíma, jednatel

Otisk kulaté pečeti: